Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/1108

23.5.2024

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/1108

z dne 13. marca 2024

o spremembi Uredbe (EU) št. 748/2012 glede začetne plovnosti sistemov brezpilotnih zrakoplovov, ki jih je treba certificirati, in Delegirane uredbe (EU) 2019/945 glede sistemov brezpilotnih zrakoplovov in operatorjev sistemov brezpilotnih zrakoplovov iz tretjih držav

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 ([1]) ter zlasti člena 58(1) in člena 61(1), točka (d), Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Člen 56 Uredbe (EU) 2018/1139 o skladnosti brezpilotnih zrakoplovov ob upoštevanju narave operacij brezpilotnih zrakoplovov in z njimi povezanega tveganja določa, da se lahko glede na tako tveganje in naravo zahteva certifikat za projektiranje, proizvodnjo in vzdrževanje brezpilotnih zrakoplovov ter njihovih motorjev, propelerjev, delov, nenameščene opreme in opreme za njihovo daljinsko upravljanje.

(2) V skladu s členom 56 Uredbe (EU) 2018/1139 so v členu 40 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/945 ([2]) določene zahteve za certificiranje sistemov brezpilotnih zrakoplovov.

(3) Člen 58(1), točka (b), Uredbe (EU) 2018/1139 določa, da lahko pogoji in postopki za izdajo certifikata, ki se zahteva v skladu s členom 55 navedene uredbe, temeljijo na bistvenih zahtevah za projektiranje iz Priloge IX k Uredbi (EU) 2018/1139 in zahtevah glede okoljske uspešnosti iz Priloge III k navedeni uredbi ali so sestavljeni iz njih.

(4) Uredbo Komisije (EU) št. 748/2012 ([3]) o določitvi zahtev za projektiranje in proizvodnjo civilnih zrakoplovov ter motorjev, propelerjev in delov, ki se vgrajujejo vanje, bi bilo treba prilagoditi, da se upoštevajo posebnosti sistemov brezpilotnih zrakoplovov.

(5) Take posebnosti vključujejo opremo za daljinsko upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, kot je opredeljena v členu 3 Uredbe (EU) 2018/1139. Navedena oprema je z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 2024/1110 ([4]) opredeljena kot „enota za upravljanje in spremljanje“.

(6) Za varno upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, ki jih je treba certificirati, morajo za enoto za upravljanje in spremljanje veljati enaki postopki, v skladu s katerimi se izdajo certifikati za brezpilotne zrakoplove, tako da se isti certifikacijski postopek uporablja za sisteme brezpilotnih zrakoplovov, saj so sestavljeni iz brezpilotnega zrakoplova ter njegove enote za upravljanje in spremljanje.

([1]) UL L 212, 22.8.2018, str. 1.
([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/945 z dne 12. marca 2019 o sistemih brezpilotnega zrakoplova in operatorjih sistemov brezpilotnega zrakoplova iz tretjih držav (UL L 152, 11.6.2019, str. 1).
([3]) Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 z dne 3. avgusta 2012 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav ali izjavo o skladnosti glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter za zahteve glede sposobnosti organizacij za projektiranje in proizvodnjo (prenovitev) (UL L 224, 21.8.2012, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/748/oj).
([4]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/1110 z dne 10. aprila 2024 o spremembi Uredbe (EU) št. 748/2012 glede začetne plovnosti sistemov brezpilotnih zrakoplovov, ki jih je treba certificirati, in Izvedbene uredbe (EU) 2019/947 glede pravil in postopkov za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (UL L, 2024/1110, 17.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/1110/oj).

(7) Sistemi brezpilotnih zrakoplovov, lažjih od zraka, predstavljajo neločljivo povezano tveganje za tretje osebe, čeprav je to manjše kot pri drugih konfiguracijah brezpilotnih zrakoplovov, zato se lahko taki zrakoplovi uporabljajo brez izdaje certifikata za projekt.

(8) Preverjanje projekta sistemov brezpilotnih zrakoplovov, posebej projektiranih ali spremenjenih za raziskovalne, eksperimentalne ali znanstvene namene, se lahko izvede brez izdaje certifikata tipa, ker se običajno uporabljajo v okolju z manjšim tveganjem.

(9) Stalna plovnost sistemov brezpilotnih zrakoplovov, za katere se zahteva certifikat tipa, bi morala biti skladna z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 2024/1107 ([5]), medtem ko skladnost ni potrebna za tiste sisteme brezpilotnih zrakoplovov, ki so namenjeni uporabi v operacijah, za katere certifikat tipa ni predpisan v skladu s členom 40(1), točka (d), Uredbe (EU) 2019/945, tudi če se je proizvajalec odločil, da zanj zaprosi.

(10) Da bodo imeli deležniki dovolj časa za zagotovitev skladnosti z novim okvirom za začetno plovnost certificiranih sistemov brezpilotnih zrakoplovov, se ta uredba začne uporabljati od 1. maja 2025 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Spremembe Uredbe (EU) št. 748/2012

Uredba (EU) št. 748/2012 se spremeni:

(1) naslov se nadomesti z naslednjim:

„**Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 z dne 3. avgusta 2012 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje ali izjavo o njihovi skladnosti glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter za zahteve glede sposobnosti projektivnih in proizvodnih organizacij (prenovitev)**“;

(2) člen 1 se spremeni:

(a) odstavek 1 se spremeni:

(i) uvodni stavek se nadomesti z naslednjim:

„Ta uredba v skladu s členi 19, 58 in 62 Uredbe (EU) 2018/1139 (*) določa skupne tehnične zahteve in upravne postopke za certificiranje proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje ali izjavo o njihovi skladnosti glede plovnosti in okoljske ustreznosti, pri čemer podrobno določa:

(*) Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212, 22.8.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj).“;

([5]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/1107 z dne 13. marca 2024 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo podrobnih pravil o stalni plovnosti certificiranih sistemov brezpilotnih zrakoplovov in njihovih komponent ter o potrjevanju organizacij in osebja, ki izvajajo navedene naloge (UL L, 2024/1107, 17.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1107/oj).

(ii) točki (f) in (g) se nadomestita z naslednjim:

„(f) opredelitev proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje;

(g) certificiranje nekaterih delov, naprav ter komponent enot za upravljanje in spremljanje;“;

(b) odstavek 2 se spremeni:

(i) točki (c) in (d) se nadomestita z naslednjim:

„(c) ‚del 21‘ pomeni zahteve in postopke za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij iz Priloge I k tej uredbi;

(d) ‚del 21 Light‘ pomeni zahteve in postopke za certificiranje ali izjavo o skladnosti projekta zrakoplova, ki ni brezpilotni zrakoplov, namenjenega predvsem za športno in rekreativno uporabo, ter sorodnih proizvodov in delov ter izjavo o sposobnosti organizacij za projektiranje in proizvodnjo iz Priloge Ib (del 21 Light) k tej uredbi;“;

(ii) točka (f) se nadomesti z naslednjim:

„(f) ‚artikel‘ pomeni kateri koli del in napravo, ki se uporablja v civilnem zrakoplovu in katero koli komponento enote za upravljanje in spremljanje;“;

(iii) točka (h) se nadomesti z naslednjim:

„(h) ‚EPA‘ pomeni Evropsko odobritev delov. Evropska odobritev delov pomeni, da je bil artikel proizveden v skladu z odobrenimi projektnimi podatki, ki ne pripadajo nosilcu certifikata tipa za zadevni proizvod ter enoto za upravljanje in spremljanje, razen artiklov ETSO;“;

(iv) dodajo se naslednje točke (l), (m), (n), (o) in (p):

„(l) ‚enota za upravljanje in spremljanje‘ pomeni opremo za daljinsko upravljanje in spremljanje brezpilotnih zrakoplovov, kot je opredeljena v členu 3, točka 32, Uredbe (EU) 2018/1139;

(m) ‚komponenta enote za upravljanje in spremljanje‘ pomeni kateri koli element enote za upravljanje in spremljanje;

(n) ‚vgradnja enote za upravljanje in spremljanje‘ pomeni postopek vdelave komponent enote za upravljanje in spremljanje v fizično okolje, primerno za ta namen, v skladu z navodili za vgradnjo in testiranje, tako da se vgrajena enota za upravljanje in spremljanje lahko uporablja za upravljanje brezpilotnega zrakoplova;

(o) ‚sistem brezpilotnega zrakoplova‘ pomeni brezpilotni zrakoplov, kot je opredeljen v členu 3, točka 30, Uredbe (EU) 2018/1139, ter njegovo enoto za upravljanje in spremljanje;

(p) ‚zrakoplov z zmogljivostjo navpičnega vzletanja in pristajanja‘ pomeni zrakoplov na motorni pogon, težji od zraka, razen letala ali rotoplana, ki lahko izvaja navpični vzlet in pristanek z dvižnimi in potisnimi enotami, ki se uporabljajo za zagotavljanje dviga med vzletom in pristankom.“;

(3) člen 2 se spremeni:

(1) naslov se nadomesti z naslednjim:

„Certificiranje proizvodov, delov, naprav, enote za upravljanje in spremljanje ter komponent enote za upravljanje in spremljanje“;

(2) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Certifikati za proizvode, dele, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ter komponente enot za upravljanje in spremljanje se izdajo, kot je določeno v Prilogi I (del 21).“;

(3) v odstavku 2 se uvodni stavek nadomesti z naslednjim:

„Z odstopanjem od odstavka 1 se lahko certifikati izdajo tudi, kot je določeno v Prilogi Ib (del 21 Light) za naslednje proizvode, ki niso brezpilotni zrakoplovi:“;

(4) v odstavku 3 se uvodni stavek nadomesti z naslednjim:

„Z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 se lahko izjava o skladnosti projekta poda tudi, kot je določeno v Prilogi Ib (del 21 Light), za naslednje proizvode, ki niso brezpilotni zrakoplovi:“;

(4) člen 8 se spremeni:

(1) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Organizacija, pristojna za projektiranje proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje ali za njihove spremembe ali popravila, dokazuje svojo sposobnost v skladu s Prilogo I (del 21).“;

(2) v odstavku 5 se uvodni stavek nadomesti z naslednjim:

„Z odstopanjem od odstavka 1 lahko organizacija, katere glavni kraj poslovanja je v državi nečlanici, dokazuje svojo sposobnost s certifikatom, ki ga je zadevna država izdala za proizvod, del, napravo, enoto za upravljanje in spremljanje ter komponento enote za upravljanje in spremljanje, za katere je vložila vlogo v skladu s Prilogo I (del 21), če je:“;

(5) člen 9 se spremeni:

(1) odstavka 1 in 2 se nadomestita z naslednjim:

„1. Organizacija, pristojna za proizvodnjo proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje, dokazuje svojo sposobnost v skladu s Prilogo I (del 21). To dokazovanje sposobnosti ni potrebno pri delih, napravah ali komponentah enot za upravljanje in spremljanje, ki jih proizvaja organizacija in ki so v skladu s Prilogo I (del 21) ustrezne za vgradnjo v proizvod s certifikatom tipa, pri čemer se ne zahteva, da jim je priloženo dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1).

2. Z odstopanjem od odstavka 1 lahko proizvajalec, katerega glavni kraj poslovanja je v državi nečlanici, dokazuje svojo sposobnost s certifikatom, ki ga je zadevna država izdala za proizvod, del, napravo, enoto za upravljanje in spremljanje ter komponento enote za upravljanje in spremljanje, za katere je vložil vlogo, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) navedena država je tudi država proizvodnje;

(b) agencija je ugotovila, da sistem v zadevni državi vključuje enako neodvisno raven preverjanja skladnosti, kot jo določa ta uredba, in sicer v obliki enakovrednega sistema odobritev organizacij ali neposredne vključenosti pristojnega organa zadevne države.“;

(2) v odstavku 8 se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) proizvodnjo delov, naprav ter komponent enot za upravljanje in spremljanje, ki so v skladu s Prilogo I (del 21) primerni za vgradnjo v proizvod s certifikatom tipa, ne da bi jim bilo treba priložiti dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1);“;

(6) Priloga I (del 21) se spremeni v skladu s Prilogo I k tej uredbi.

Člen 2

Spremembe Delegirane uredbe (EU) 2019/945

Delegirana uredba (EU) 2019/945 se spremeni:

(1) člen 3 se spremeni:

(a) točka 3 se nadomesti z naslednjim:

„(3) ‚sistem brezpilotnega zrakoplova' pomeni vsak brezpilotni zrakoplov, kot je opredeljen v členu 3, točka 30, Uredbe (EU) 2018/1139 (*), ter njegovo enoto za upravljanje in spremljanje;

_____

(*) Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212, 22.8.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj).";

(b) točka 38 se nadomesti z naslednjim:

„(38) ‚enota za upravljanje in spremljanje' pomeni opremo za daljinsko upravljanje in spremljanje brezpilotnih zrakoplovov, kot je opredeljena v členu 3, točka 32, Uredbe (EU) 2018/1139;";

(c) točka 39 se nadomesti z naslednjim:

„(39) ‚zveza C2' pomeni podatkovno zvezo med brezpilotnim zrakoplovom ter enoto za upravljanje in spremljanje za namene upravljanja leta;";

(2) člen 40 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Certificirajo se zasnova, proizvodnja in vzdrževanje sistema brezpilotnega zrakoplova, ki izpolnjuje katerega koli od naslednjih pogojev:

(a) njegova značilna mera znaša tri metre ali več in zasnovan je za upravljanje nad zbori ljudi, razen če je brezpilotni zrakoplov lažji od zraka;

(b) zasnovan je za prevoz ljudi;

(c) zasnovan je za prevoz nevarnega blaga in imeti mora visoko stopnjo robustnosti, da se v primeru nesreče zmanjšajo tveganja za tretje strani;

(d) namenjen je uporabi v ‚posebni' kategoriji operacij, opredeljeni v členu 5 Izvedbene uredbe (EU) 2019/947, pristojni organ pa je v skladu s členom 12(1) Uredbe (EU) 2019/947 na podlagi ocene tveganja, ki jo je izvedel operator sistema brezpilotnega zrakoplova v skladu s členom 11 navedene uredbe, ugotovil, da tveganja, povezanega z delovanjem, ni mogoče ustrezno zmanjšati brez certifikacije sistema brezpilotnega zrakoplova.";

(b) vstavi se naslednji odstavek 1a:

„1a. Odstavek 1 se ne uporablja za sisteme brezpilotnih zrakoplovov, ki so posebej zasnovani ali spremenjeni za raziskovalne, eksperimentalne ali znanstvene namene in se bodo verjetno proizvajali v zelo omejenem številu. Za upravljanje takih sistemov brezpilotnih zrakoplovov bo potrebno dovoljenje za letenje v skladu s poddelom B Priloge I k Uredbi (EU) št. 748/2012.";

(c) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. Sistem brezpilotnega zrakoplova, ki izpolnjuje pogoje iz odstavka 1, izpolnjuje veljavne zahteve iz Uredbe Komisije (EU) št. 748/2012 (*) , Uredbe Komisije (EU) 2015/640 (**) in Delegirane uredbe Komisije (EU) 2024/1107 (***) .

_____

(*) Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 z dne 3. avgusta 2012 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij (prenovitev) (UL L 224, 21.8.2012, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/748/oj).

(**) Uredba Komisije (EU) 2015/640 z dne 23. aprila 2015 o dodatnih plovnostnih specifikacijah za posamezno vrsto operacij in o spremembi Uredbe (EU) št. 965/2012 (UL L 106, 24.4.2015, str. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/640/oj).

(***) Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/1107 z dne 13. marca 2024 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo podrobnih pravil o stalni plovnosti certificiranih sistemov brezpilotnih zrakoplovov in njihovih komponent ter o potrjevanju organizacij in osebja, ki izvajajo navedene naloge (UL L, 2024/1107, 17.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1107/oj).“;

(d) vstavi se naslednji odstavek 2a:

„2a. Sistemi brezpilotnih zrakoplovov, certificirani iz razlogov, ki niso navedeni v odstavku 1, izpolnjujejo veljavne zahteve iz Uredbe (EU) št. 748/2012 in Uredbe (EU) 2015/640.“;

(3) Priloga se spremeni v skladu s Prilogo II k tej uredbi.

Člen 3

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. maja 2025.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 13. marca 2024

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA I

Priloga I k Uredbi (EU) št. 748/2012 se spremeni:

(1) naslov dela 21 se nadomesti z naslednjim:

„Certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje in komponent enot za upravljanje in spremljanje ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij“;

(2) kazalo (Vsebina) se spremeni:

(a) naslov točke 21.A.2 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.2 Delovanje oseb, ki niso prosilci za certifikat ali njegovi nosilci“

(b) naslov točke 21.A.35 se nadomesti z naslednjim:

„Testni leti“;

(c) naslov točke 21.A.115 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.115 Zahteve glede odobritve velikih sprememb v obliki dodatnega certifikata tipa“;

(d) naslov točke 21.A.128 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.128 Testi: motorji, propelerji ter enote za upravljanje in spremljanje“;

(e) naslov poddela K oddelka A se nadomesti z naslednjim:

„PODDEL K – DELI, NAPRAVE TER KOMPONENTE ENOT ZA UPRAVLJANJE IN SPREMLJANJE“;

(f) naslov točke 21.A.303 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.303 Izpolnjevanje veljavnih zahtev“;

(g) naslov točke 21.A.305 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.305 Odobritev delov, naprav ter komponent enot za upravljanje in spremljanje“;

(h) doda se nov naslov točke 21.A.308:

„21.A.308 Ustreznost komponente za vgradnjo v enoto za upravljanje in spremljanje“;

(i) naslov poddela Q oddelka A se nadomesti z naslednjim:

„PODDEL Q – IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV, DELOV, NAPRAV, ENOT ZA UPRAVLJANJE IN SPREMLJANJE TER KOMPONENT ENOT ZA UPRAVLJANJE IN SPREMLJANJE“;

(j) naslov točke 21.A.801 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.801 Identifikacija proizvodov ter enot za upravljanje in spremljanje“;

(k) naslov točke 21.A.804 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.804 Identifikacija delov, naprav ter komponent enot za upravljanje in spremljanje“;

(l) naslov poddela K oddelka B se nadomesti z naslednjim:

„PODDEL K – DELI, NAPRAVE TER KOMPONENTE ENOT ZA UPRAVLJANJE IN SPREMLJANJE“;

(m) naslov poddela Q oddelka B se nadomesti z naslednjim:

„PODDEL Q – IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV, DELOV, NAPRAV, ENOT ZA UPRAVLJANJE IN SPREMLJANJE TER KOMPONENT ENOT ZA UPRAVLJANJE IN SPREMLJANJE“;

(3) točka 21.A.2 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.2 **Delovanje oseb, ki niso prosilci za certifikat ali njegovi nosilci**

Dejanja in obveznosti, ki jih mora izvršiti prosilec za certifikat za proizvod, del, napravo, enoto za upravljanje in spremljanje ali komponento enote za upravljanje in spremljanje ali njegov nosilec po tem oddelku, lahko v njegovem imenu izvrši katera koli druga fizična ali pravna oseba, če lahko prosilec za ta certifikat ali njegov nosilec dokaže, da je s to drugo osebo sklenil dogovor, ki zagotavlja, da se obveznosti nosilca certifikata pravilno izvršujejo in se bodo pravilno izvrševale.“;

(4) točka 21.A.3A se spremeni:

(a) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta (*) ter njene delegirane in izvedbene akte vse fizične ali pravne osebe, ki so zaprosile za ali imajo certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, dodatni certifikat tipa, dovoljenje po odredbi o evropskem tehničnem standardu (ETSO), odobritev projekta velikega popravila ali katero koli drugo ustrezno odobritev, za katero se šteje, da je bila izdana v skladu s to uredbo:

1. vzpostavijo in vzdržujejo sistem za zbiranje, preiskovanje in analiziranje poročil o dogodkih, da se ugotovijo škodljivi trendi ali odpravijo pomanjkljivosti ter izpišejo dogodki, katerih sporočanje je obvezno v skladu s točko 3, in dogodki, o katerih se poroča prostovoljno. Če je glavni kraj poslovanja v državi članici, se lahko za izpolnjevanje zahtev iz Uredbe (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter njenih izvedbenih aktov in Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov vzpostavi en sam sistem. Sistem poročanja vključuje:

   (i) poročila in informacije v zvezi z napakami, motnjami v delovanju, okvarami ali drugimi dogodki, ki bi lahko škodljivo vplivali ali škodljivo vplivajo na stalno plovnost proizvoda, dela, naprave, sistema brezpilotnega zrakoplova, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje, za katero velja certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, dodatni certifikat tipa, dovoljenje ETSO, odobritev projekta velikega popravila ali katera koli druga ustrezna odobritev, za katero se šteje, da je bila izdana v skladu s to uredbo;

   (ii) napake, skorajšnje dogodke in nevarnosti, ki ne spadajo pod točko (i);

2. znanim upravljavcem proizvoda, dela, naprave, sistema brezpilotnega zrakoplova, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje in na zahtevo kateri koli osebi, pooblaščeni na podlagi drugih izvedbenih ali delegiranih aktov, dajo na voljo informacije o sistemu, vzpostavljenem v skladu s točko 1, ter o tem, kako zagotoviti poročila in informacije v zvezi z napakami, motnjami v delovanju, okvarami ali drugimi dogodki iz točke l(i);

3. agenciji poročajo o vsaki njim znani napaki, motnji v delovanju, okvari ali drugem dogodku, ki je povezan s proizvodom, delom, napravo, sistemom brezpilotnega zrakoplova, enoto za upravljanje in spremljanje ali komponento enote za upravljanje in spremljanje, za katero velja certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, dodatni certifikat tipa, dovoljenje ETSO, odobritev projekta velikega popravila ali katera koli druga ustrezna odobritev, za katero se šteje, da je bila izdana v skladu s to uredbo, in posledica katerega bi lahko bile ali so nevarne razmere.

(*) * Uredba (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu, spremembi Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta in uredb Komisije (ES) št. 1321/2007 in (ES) št. 1330/2007 (UL L 122, 24.4.2014, str. 18).“;

(b) točka (b) se nadomesti z naslednjim:

„(b) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 ter njene delegirane in izvedbene akte vsaka fizična ali pravna oseba, ki ima ali je zaprosila za potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije na podlagi poddela G tega oddelka ali ki proizvaja proizvod, del, napravo, sistem brezpilotnega zrakoplova, enoto za upravljanje in spremljanje ali komponento enote za upravljanje in spremljanje na podlagi poddela F tega oddelka:

1. vzpostavi in vzdržuje sistem za zbiranje in ocenjevanje poročil o dogodkih, vključno s poročili o napakah, skorajšnjih dogodkih in nevarnostih, da se ugotovijo škodljivi trendi ali odpravijo pomanjkljivosti ter izpišejo dogodki, katerih sporočanje je obvezno v skladu s točkama 2 in 3 te točke, ter dogodki, o katerih se poroča prostovoljno. Za organizacije, ki imajo glavni kraj poslovanja v državi članici, se lahko za izpolnjevanje zahtev iz Uredbe (EU) št. 376/2014 ter njenih izvedbenih aktov in Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov vzpostavi en sam sistem;

2. poroča odgovornemu nosilcu odobritve projekta o vseh primerih, ko je proizvodna organizacija sprostila proizvode, dele, naprave, sisteme brezpilotnih zrakoplovov, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enot za upravljanje in spremljanje in so bila naknadno ugotovljena morebitna odstopanja od veljavnih projektnih podatkov, ter skupaj z nosilcem odobritve projekta razišče tista odstopanja, ki bi lahko privedla do nevarnih razmer;

3. pristojnemu organu odgovorne države članice v skladu s točko 21.1 in agenciji poroča o odstopanjih, ki so bila ugotovljena v skladu s točko 21.A.3A(b)2 in ki bi lahko privedla do nevarnih razmer;

4. če ima proizvodna organizacija za drugo proizvodno organizacijo vlogo dobavitelja, tej drugi organizaciji prav tako poroča o vseh primerih, ko je v to organizacijo sprostila proizvode, dele, naprave, sisteme brezpilotnih zrakoplovov, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enot za upravljanje in spremljanje ter so bila pozneje ugotovljena morebitna odstopanja od veljavnih projektnih podatkov.“;

(5) točka 21.A.3B se nadomesti z naslednjim:

„21.A.3B **Plovnostne zahteve**

(a) Plovnostna zahteva pomeni dokument, ki ga izda ali sprejme agencija in ki odreja ukrepe, ki jih je treba izvesti na zrakoplovu ali enoti za upravljanje in spremljanje, da se ponovno doseže sprejemljiva raven varnosti, če dokazi kažejo, da bi bila v nasprotnem primeru raven varnosti zrakoplova, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje ogrožena.

(b) Agencija izda plovnostno zahtevo, če:

1. ugotovi, da v zrakoplovu, sistemu brezpilotnega zrakoplova ali enoti za upravljanje in spremljanje obstajajo nevarne razmere kot posledica pomanjkljivosti v zrakoplovu ali motorju, propelerju, delu ali napravi, vgrajeni v ta zrakoplov, ali kot posledica pomanjkljivosti v enoti za upravljanje in spremljanje ali komponenti enote za upravljanje in spremljanje, ter

2. je verjetno, da bo do takih razmer prišlo v drugih zrakoplovih, sistemih brezpilotnih zrakoplovov ali enotah za upravljanje in spremljanje.

(c) Če mora agencija izdati plovnostno zahtevo, da se odpravijo nevarne razmere iz točke (b) ali zahteva inšpekcijski pregled, mora nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, odobritve projekta velikega popravila, dovoljenja ETSO ali kakršne koli druge ustrezne odobritve, za katero se šteje, da je bila izdana v skladu s to uredbo:

1. predlagati ustrezen korektivni ukrep ali zahtevane inšpekcijske preglede ali oboje in podrobnosti o teh predlogih poslati agenciji v odobritev ter

2. potem ko agencija odobri predloge iz točke 1, dati na voljo vsem znanim upravljavcem ali lastnikom proizvoda, dela, naprave, sistema brezpilotnega zrakoplova, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje in na zahtevo kateri koli osebi, od katere se zahteva, da upošteva plovnostno zahtevo, ustrezne opisne podatke in izvedbena navodila.

(d) Plovnostna zahteva vsebuje vsaj naslednje informacije:

1. opredelitev nevarnih razmer;

2. opredelitev prizadetega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje;

3. zahtevane ukrepe;

4. rok za izvedbo zahtevanih ukrepov;

5. datum začetka veljavnosti plovnostne zahteve.“;

(6) v točki 21.A.4 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) ustrezna podpora stalni plovnosti proizvoda, dela, naprave, sistema brezpilotnega zrakoplova, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje.“;

(7) v točki 21.A.5 se točke (a), (b) in (c) nadomestijo z naslednjim:

„(a) pri projektiranju proizvoda, dela, naprave, sistema brezpilotnega zrakoplova, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje ali njegovi/njeni spremembi ali popravilu vzpostavijo sistem vodenja evidence in vzdržujejo ustrezne projektne informacije/podatke; te informacije/podatki se dajo na voljo agenciji, da ta pridobi informacije/podatke, ki so potrebni za zagotovitev stalne plovnosti proizvoda, dela, naprave, sistema brezpilotnega zrakoplova, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje, nadaljnje veljavnosti podatkov o operativni ustreznosti in skladnosti z veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;

(b) pri proizvodnji proizvoda, dela, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje evidentirajo podrobnosti o proizvodnem procesu, ki zadevajo skladnost proizvoda, dela, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje z veljavnimi projektnimi podatki in zahtevami, naloženimi njihovim partnerjem in dobaviteljem, ter te podatke dajo na voljo svojemu pristojnemu organu, da mu priskrbijo informacije, ki so potrebne za zagotovitev stalne plovnosti proizvoda, dela, naprave, sistema brezpilotnega zrakoplova, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje;

(c) v zvezi z dovoljenji za letenje:

1. hranijo dokumente, ki so bili pripravljeni za določitev in utemeljitev pogojev letenja, ter jih dajo na voljo agenciji in svojemu pristojnemu organu v državi članici, da jima priskrbijo informacije, potrebne za zagotovitev stalne plovnosti zrakoplova, sistema brezpilotnega zrakoplova in enote za upravljanje in spremljanje;

2. ob izdaji dovoljenja za letenje v skladu s privilegijem odobrenih organizacij hranijo z njim povezane dokumente, vključno z evidencami inšpekcijskih pregledov in dokumenti, na podlagi katerih so odobreni pogoji letenja in izdano sámo dovoljenje za letenje, ter jih dajo na voljo agenciji in svojemu pristojnemu organu v državi članici, odgovornemu za nadzor organizacije, da jima priskrbijo informacije, ki so potrebne za zagotovitev stalne plovnosti zrakoplova, sistema brezpilotnega zrakoplova in enote za upravljanje in spremljanje;“;

(8) točka 21.A.6 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.6 **Priročniki**

Nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami ali dodatnega certifikata tipa:

„(a) pripravi, vzdržuje in posodablja izvirnike vseh priročnikov ali različic priročnikov, ki se zahtevajo v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja za proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova, enoto za upravljanje in spremljanje ali artikel, ter agenciji na zahtevo predloži njihove kopije;

(b) za brezpilotne zrakoplove ugotovi, ali je vgradnja enote za upravljanje in spremljanje v fizično okolje potrebna, ter operatorju zagotovi vsa potrebna navodila za vgradnjo enote za upravljanje in spremljanje in njeno sprostitev v skladu s Prilogo I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2024/1107.“;

(9) točka 21.A.7 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.7 **Navodila za stalno plovnost**

„(a) Nosilec certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami, dodatnega certifikata tipa, odobritve spremembe projekta ali odobritve projekta popravila pripravi ali se sklicuje na navodila, potrebna za zagotovitev, da se standard plovnosti, povezan s tipom zrakoplova, sistema brezpilotnega zrakoplova in enote za upravljanje in spremljanje ter vsakim povezanim delom ali komponento enote za upravljanje in spremljanje, ohrani v celotni dobi uporabe zrakoplova ali sistema brezpilotnega zrakoplova, kadar dokazuje skladnost z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, ki jo v skladu s točko 21.B.80 določi agencija in o njej uradno obvesti prosilca.

(b) Vsaj en komplet popolnih navodil za stalno plovnost zagotovijo:

1. nosilec certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami vsakemu znanemu lastniku enega ali več proizvodov, sistemov brezpilotnih zrakoplovov ali enot za upravljanje in spremljanje ob dobavi ali ob izdaji prvega spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami za zadevni zrakoplov, kar koli se zgodi pozneje;

2. nosilec dodatnega certifikata tipa ali odobritve spremembe projekta vsem znanim operatorjem proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje, na katere vpliva sprememba, ob sprostitvi spremenjenega proizvoda ali spremenjene enote za upravljanje in spremljanje v uporabo;

3. nosilec odobritve projekta popravila vsem znanim operatorjem proizvoda ali enote za upravljanje in spremljanje, na katerega/katero vpliva popravilo, ob sprostitvi proizvoda ali enote za upravljanje in spremljanje, v katera je vključen projekt popravila, v uporabo. Popravljen proizvod, del, naprava, enota za upravljanje in spremljanje ali komponenta enote za upravljanje in spremljanje se lahko sprosti v uporabo, preden so z njo povezana navodila za stalno plovnost dokončana, vendar le za omejeno dobo uporabe in v dogovoru z agencijo.

Nato navedeni nosilci odobritve projekta navedena navodila na zahtevo dajo na voljo kateri koli drugi osebi, ki jih mora upoštevati.

(c) Z odstopanjem od točke (b) lahko nosilec certifikata tipa ali nosilec certifikata tipa z omejitvami del navodil za stalno plovnost, ki se nanaša na izvedbena navodila, za katera so potrebne dolgotrajne priprave in ki temeljijo na časovnem razporedu, da na voljo šele pozneje, ko je proizvod ali enota za upravljanje in spremljanje ali spremenjeni proizvod ali spremenjena enota za upravljanje in spremljanje že dan/dana v uporabo, vendar jih da na voljo, preden je treba za proizvod ali spremenjeni proizvod uporabiti te podatke.

(d) Nosilec odobritve projekta, ki mora v skladu s točko (b) zagotoviti navodila za stalno plovnost, da tudi spremembe navedenih navodil na voljo vsem znanim operatorjem proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje, na katerega/katero vpliva sprememba, in na zahtevo kateri koli drugi osebi, ki mora upoštevati navedene spremembe. Navedeni nosilec odobritve projekta agenciji na zahtevo dokaže ustreznost postopka dajanja na voljo sprememb navodil za stalno plovnost v skladu s to točko.“;

(10) v točki 21.A.9 se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) pristojnemu organu odobri dostop do katerega koli objekta, proizvoda, dela, naprave, enote za upravljanje in spremljanje, komponente enote za upravljanje in spremljanje, dokumenta, evidence, podatkov, procesa, postopka ali katerega koli drugega gradiva, da lahko ta pregleda katero koli poročilo, opravi kateri koli inšpekcijski pregled ali po potrebi opravi testni let ali test na tleh ali mu prisostvuje, da preveri začetno in stalno skladnost organizacije z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 ter njenih delegiranih in izvedbenih aktov;“;

(11) točka 21.A.11 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.11 **Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni postopki za izdajo certifikatov tipa za proizvode in enote za upravljanje in spremljanje ter certifikatov tipa z omejitvami za zrakoplove ter pravice in obveznosti prosilcev za te certifikate in njihovih nosilcev.“;

(12) točka 21.A.15 se spremeni:

(a) točka (b) se nadomesti z naslednjim:

„(b) Vloga za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami vsebuje vsaj predhodne opisne podatke o proizvodu, sistemu brezpilotnega zrakoplova ali enoti za upravljanje in spremljanje ter vrste operacij, za katere se zahteva certifikacija. Poleg tega vsebuje program certifikacije ali pa se po prvotni vložitvi vloge z njim dopolni zaradi dokazovanja skladnosti v skladu s točko 21.A.20, vanj pa so vključeni vsi naslednji elementi:

1. podroben opis projekta tipa, vključno z vsemi konfiguracijami, ki jih je treba certificirati;

2. predlagane obratovalne značilnosti in omejitve;

3. nameravana uporaba proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje ter vrste operacij, za katere se zahteva certifikacija;

4. predlog za začetno osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahteve glede varstva okolja, ki se pripravi v skladu z zahtevami in možnostmi iz točk 21.B.80, 21.B.82 in 21.B.85;

5. predlog za razčlenitev programa certifikacije v smiselne skupine dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, vključno s predlogom glede načinov dokazovanja skladnosti in glede s tem povezanih dokumentov o skladnosti;

6. predlog za oceno smiselnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, v katerem sta obravnavana verjetnost neodkrite neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti ali zahtevami glede varstva okolja in morebitni vpliv navedene neskladnosti na varnost proizvoda in sistema brezpilotnega zrakoplova, varstvo okolja ali varnost enote za upravljanje in spremljanje. Predlagana ocena upošteva najmanj elemente iz točk 1 do 4 točke 21.B.100(a). Vloga na podlagi navedene ocene vsebuje predlog za vključenost agencije v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti;

7. časovni razpored projekta s pomembnejšimi mejniki.“;

(b) točka (e) se nadomesti z naslednjim:

„(e) Vloga za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za velika letala ali velike rotoplane velja pet let, vloga za kateri koli drug certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami pa velja tri leta, razen če prosilec ob vložitvi vloge dokaže, da je za dokazovanje in razglasitev skladnosti proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje potrebno daljše obdobje, agencija pa se s podaljšanim rokom strinja.“;

(13) točka 21.A.19 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.19 **Spremembe, zaradi katerih je potreben nov certifikat tipa**

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki predlaga spremembo proizvoda, zaprosi za nov certifikat tipa, če agencija meni, da je sprememba konstrukcije, moči, potiska ali mase tako velika, da je potrebna tehtna preiskava skladnosti z veljavno osnovo za izdajo certifikata tipa.

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki predlaga spremembo sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje, zaprosi za nov certifikat tipa, če agencija meni, da je sprememba konstrukcije tako velika, da je potrebna tehtna preiskava skladnosti z veljavno osnovo za izdajo certifikata tipa.“;

(14) v točki 21.A.20(d) se točka 2 nadomesti z naslednjim:

„2. da ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enota za upravljanje in spremljanje nevaren za uporabe, za katere se zahteva certifikacija.“;

(15) točka 21.A.21 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.21 **Zahteve glede izdaje certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami**

(a) Za izdajo certifikata tipa proizvoda ali enote za upravljanje in spremljanje ali certifikata tipa zrakoplova z omejitvami za zrakoplov, ki ne izpolnjuje bistvenih zahtev iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1139, prosilec:

1. dokaže svojo sposobnost v skladu s točko 21.A.14;

2. dokaže skladnost v skladu s točko 21.A.20;

3. za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za zrakoplov dokaže, da motor ali propeler ali oba, če sta vgrajena v zrakoplov:

(i) ima/imata certifikat tipa, izdan ali določen v skladu s to uredbo, ali

(ii) je skladen/sta skladna z osnovo za certifikacijo tipa zrakoplova, določeno za zrakoplove, ki niso brezpilotni zrakoplovi, ali z osnovo za certifikacijo tipa sistema brezpilotnega zrakoplova za brezpilotni zrakoplov in zahtevami glede varstva okolja, ki jih kot potrebne za zagotovitev varnega leta zrakoplova določi in uradno sporoči agencija;

4. za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami za brezpilotni zrakoplov:

(i) dokaže skladnost z osnovo za certifikacijo tipa sistema brezpilotnega zrakoplova v skladu s točko 21.B.80;

(ii) dokaže, da ima enota za upravljanje in spremljanje certifikat tipa, izdan v skladu s to uredbo, če je bila certificirana ločeno od brezpilotnega zrakoplova.

(b) Z odstopanjem od točke (a)(2) je prosilec na svojo zahtevo, ki jo vključi v izjavo iz točke 21.A.20(d), upravičen do izdaje certifikata tipa ali certifikata tipa z omejitvami za zrakoplov, še preden dokaže skladnost z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, na katerega se bodo navedeni podatki dejansko uporabili.“;

(16) točka 21.A.31 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.31 **Projekt tipa**

(a) Projekt tipa sestavljajo:

1. načrti in specifikacije ter seznami teh načrtov in specifikacij, potrebnih za določitev konfiguracije in konstrukcijskih značilnosti proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje, ki dokazujejo, da proizvod ustreza veljavni osnovi za certifikacijo tipa in zahtevam glede varstva okolja;

2. informacije o materialih in procesih ter metodah za proizvodnjo in montažo proizvoda ter enote za upravljanje in spremljanje, potrebne za zagotovitev skladnosti proizvoda ter enote za upravljanje in spremljanje;

3. potrjen oddelek v navodilih za stalno plovnost o omejitvah glede plovnosti, kot so opredeljene v veljavnih certifikacijskih specifikacijah, ter

4. kateri koli drugi podatki, ki s primerjavo omogočajo določitev plovnosti in, če je primerno, okoljskih značilnosti poznejših proizvodov ter enot za upravljanje in spremljanje istega tipa.

(b) Vsak projekt tipa je ustrezno označen.“;

(17) v točki 21.A.33(b)(1) se točka (ii) nadomesti z naslednjim:

„(ii) deli proizvodov ter komponente enote za upravljanje in spremljanje ustrezno skladni z načrti za predlagani projekt tipa ter“;

(18) točka 21.A.35 se spremeni:

(a) točka (b) se nadomesti z naslednjim:

„(b) Prosilec opravi vse testne lete, ki jih agencija šteje za potrebne, da se ugotovi:

1. skladnost z veljavnimi zahtevami glede osnove za certifikacijo tipa in varstva okolja ter

2. ali obstaja sprejemljivo zagotovilo, da so zrakoplov, njegovi deli, naprave, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enota za upravljanje in spremljanje zanesljivi in da pravilno delujejo, da se lahko sistemi brezpilotnih zrakoplovov ter enote za upravljanje in spremljanje certificirajo po tej prilogi, razen:

(i) jadralnih letal, ki niso brezpilotna jadralna leta, in jadralnih letal s pogonom, ki niso brezpilotna jadralna letala s pogonom;

(ii) balonov in zračnih ladij, opredeljenih v ELA1 ali ELA2;

(iii) letal, ki niso brezpilotna letala, z največjo vzletno maso (MTOM) 2 722 kg ali manj.“;

(b) točka (f) se nadomesti z naslednjim:

„(f) Testni leti, predpisani v točki (b)(2), vključujejo:

1. za zrakoplove, ki niso brezpilotni zrakoplovi:

(i) najmanj 150 ur letenja, ki jih agencija šteje za potrebne za zagotovitev, da se pred začetkom uporabe zrakoplova dokaže njegovo varno obratovanje;

(ii) zlasti za zrakoplove z vgrajenimi turbinskimi motorji tipa, ki predhodno še ni bil uporabljen v certificiranem tipu zrakoplova, vsaj 300 ur obratovanja z vsemi motorji, ki so v skladu s certifikatom tipa;

2. za sisteme brezpilotnih zrakoplovov in enote za upravljanje in spremljanje ure letenja, ki jih agencija glede na stopnjo kompleksnosti projekta zrakoplova in enote za upravljanje in spremljanje ter njuno tveganje za varnost šteje za potrebne za zagotovitev, da se pred začetkom uporabe zrakoplova in enote za upravljanje in spremljanje dokaže njuno varno obratovanje.“;

(19) točka 21.A.41 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.41 **Certifikat tipa**

Certifikat tipa in certifikat tipa z omejitvami vključujeta projekt tipa, obratovalne omejitve, navodila za stalno plovnost, listo podatkov certifikata tipa za plovnost in emisije, veljavno osnovo za certifikacijo tipa in zahteve glede varstva okolja, s katerimi agencija beleži skladnost, ter vse druge pogoje ali omejitve, določene za proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enoto za upravljanje in spremljanje v veljavnih certifikacijskih specifikacijah in zahtevah glede varstva okolja. Certifikat tipa in certifikat tipa z omejitvami za zrakoplove poleg tega vključujeta tudi veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, podatke o operativni ustreznosti in listo podatkov certifikata tipa za hrup. Lista podatkov certifikata tipa in certifikata tipa z omejitvami za zrakoplov vključuje zapis o skladnosti glede emisij CO_2, lista podatkov certifikata tipa za motor pa vključuje zapis o skladnosti glede izpušnih emisij.“;

(20) v točki 21.A.90B(a) se točka 1 nadomesti z naslednjim:

„1. v zvezi z:

(i) letali z največjo vzletno maso (MTOM) 5 700 kg ali manj;

(ii) rotoplani z MTOM 3 175 kg ali manj;

(iii) jadralnimi letali, jadralnimi letali s pogonom, baloni in zračnimi ladjami, kot so opredeljeni v ELA1 ali ELA2;

(iv) zrakoplovi z zmogljivostjo navpičnega vzletanja in pristajanja z MTOM 5 700 kg ali manj;";

(21) točka 21.A.91 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.91 **Razvrstitev sprememb certifikata tipa**

Spremembe certifikata tipa se razvrstijo na „male" in „velike". „Mala sprememba" nima znatnega učinka na maso, ravnotežje, trdnost strukture, zanesljivost, operativne značilnosti, podatke o operativni ustreznosti ali druge značilnosti, ki vplivajo na plovnost proizvoda ali sistema brezpilotnega zrakoplova ali njegove okoljske značilnosti, oziroma nima znatnega učinka na zanesljivost, operativne značilnosti ali druge značilnosti, ki vplivajo na plovnost enote za upravljanje in spremljanje. Brez poseganja v točko 21.A.19 se po tem poddelu vse druge spremembe štejejo za „velike spremembe". Velike in male spremembe so odobrene v skladu s točko 21.A.95 ali 21.A.97, kot je primerno, in ustrezno označene.";

(22) v točki 21.A.93 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) Vloga vsebuje program certifikacije ali pa se po prvotni vložitvi vloge z njim dopolni zaradi dokazovanja skladnosti v skladu s točko 21.A.20, vanj pa so vključeni:

1. opis spremembe, v katerem so opredeljeni:

(i) konfiguracije proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje v certifikatu tipa, ki bodo spremenjene;

(ii) vsa področja proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje v certifikatu tipa, vključno z odobrenimi priročniki, ki so spremenjeni ali na katere vpliva sprememba, ter

(iii) če sprememba vpliva na podatke o operativni ustreznosti, vse potrebne spremembe podatkov o operativni ustreznosti;

2. opredelitev vseh potrebnih ponovnih preiskav za dokazovanje skladnosti spremembe in področij, na katera sprememba vpliva, z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja ter

3. v primeru velike spremembe certifikata tipa:

(i) predlog za začetno osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahteve glede varstva okolja, ki se pripravi v skladu z zahtevami in možnostmi iz točke 21.A.101;

(ii) predlog za razčlenitev programa certifikacije v smiselne skupine dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, vključno s predlogom glede načinov dokazovanja skladnosti in glede s tem povezanih dokumentov o skladnosti;

(iii) predlog za oceno smiselnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, v katerem sta obravnavana verjetnost neodkrite neskladnosti z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti ali zahtevami glede varstva okolja in morebitni vpliv navedene neskladnosti na varnost proizvoda ali sistema brezpilotnega zrakoplova, varstvo okolja ali varnost enote za upravljanje in spremljanje. Predlagana ocena upošteva najmanj elemente iz točk 1 do 4 točke 21.B.100(a). Vloga na podlagi navedene ocene vsebuje predlog za vključenost agencije v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti ter

(iv) časovni razpored projekta s pomembnejšimi mejniki.";

(23) točka 21.A.95 se spremeni:

(a) v točki (b) se točka 4 nadomesti z naslednjim:

„4. ko ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod ali bi bila enota za upravljanje in spremljanje nevaren ali nevarna za uporabe, za katere se zahteva certifikacija;“;

(b) točka (d) se nadomesti z naslednjim:

„(d) Z odstopanjem od točke (a) in na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), se mala sprememba certifikata tipa za zrakoplov lahko odobri, preden se dokaže skladnost z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, na katerega se navedeni podatki dejansko uporabijo.“;

(24) v točki 21.A.97 se točka (c) nadomesti z naslednjim:

„(c) Z odstopanjem od točk 2 in 3 točke (b) in na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), se velika sprememba certifikata tipa za zrakoplov lahko odobri, preden se dokaže skladnost z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, na katerega se navedeni podatki dejansko uporabijo.“;

(25) v točki 21.A.101 se točki (a) in (b) nadomestita z naslednjim:

„(a) Velika sprememba certifikata tipa in področja, na katera sprememba vpliva, so skladni bodisi s certifikacijskimi specifikacijami, ki se za spremenjeni proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enoto za upravljanje in spremljanje uporabljajo na dan vložitve vloge za spremembo, bodisi s certifikacijskimi specifikacijami, ki se začnejo uporabljati po navedenem datumu, v skladu s točko (f). Veljavnost vloge se določi v skladu s točko 21.A.93(c). Poleg tega spremenjeni proizvod ali spremenjeni sistem brezpilotnega zrakoplova izpolnjuje zahteve glede varstva okolja, ki jih določi agencija v skladu s točko 21.B.85.

(b) Razen kot je določeno v točki (h), se lahko z odstopanjem od točke (a) v katerem koli od naslednjih primerov uporabi zgodnejša sprememba certifikacijske specifikacije iz točke (a) in katere koli druge certifikacijske specifikacije, ki je neposredno povezana, razen če se ni zgodnejša sprememba začela uporabljati pred datumom začetka uporabe zadevne certifikacijske specifikacije, ki je kot sklic navedena v certifikatu tipa:

1. če agencija meni, da sprememba ni pomembna. Pri odločanju o tem, ali je neka sprememba pomembna, agencija upošteva spremembo v okviru vseh predhodnih pomembnih sprememb projekta in vseh povezanih revizij veljavnih certifikacijskih specifikacij, ki so kot sklic navedene v certifikatu tipa za proizvod ali enoto za upravljanje in spremljanje. Spremembe, ki izpolnjujejo eno od naslednjih meril, se samodejno štejejo za pomembne:

(i) splošna konfiguracija ali načela konstruiranja niso ohranjena;

(ii) podmene, uporabljene za certifikacijo proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje, ki jih je treba spremeniti, niso več veljavne;

2. vsako področje, sistem, del, naprava ali komponenta enote za upravljanje in spremljanje, za katere agencija meni, da sprememba nanje ne vpliva;

3. vsako področje, sistem, del, naprava ali komponenta enote za upravljanje in spremljanje, na katere vpliva sprememba in za katere agencija meni, da njihova skladnost s certifikacijskimi specifikacijami iz točke (a) ne prispeva bistveno k ravni varnosti spremenjenega proizvoda, spremenjenega sistema brezpilotnega zrakoplova ali spremenjene enote za upravljanje in spremljanje ali je nepraktična.“;

(26) v točki 21.A.108 se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) najmanj en sklop sprememb podatkov o operativni ustreznosti, pripravljen v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, vsem znanim operatorjem spremenjenih zrakoplovov iz EU, preden mora organizacija za usposabljanje ali operator EU uporabiti podatke o operativni ustreznosti, ter“;

(27) točka 21.A.115 se spremeni:

(a) v točki (b)(5) se točka (ii) nadomesti z naslednjim:

„(ii) nosilec certifikata tipa soglaša, da bo sodeloval z nosilcem dodatnega certifikata tipa, da se izpolnijo vse obveznosti v zvezi s stalno plovnostjo spremenjenega proizvoda, spremenjenega sistema brezpilotnega zrakoplova ali spremenjene enote za upravljanje in spremljanje z izpolnjevanjem točk 21.A.44 in 21.A.118A.“;

(b) točka (c) se nadomesti z naslednjim:

„(c) Z odstopanjem od točk 3 in 4 točke (b) je prosilec na svojo zahtevo, ki jo vključi v izjavo iz točke 21.A.20 (d), upravičen do izdaje dodatnega certifikata tipa za zrakoplov, še preden dokaže skladnost z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, na katerega se bodo navedeni podatki dejansko uporabili.“;

(28) točka 21.A.117 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.117 **Spremembe tistega dela proizvoda, za katerega velja dodatni certifikat tipa**

(a) Male spremembe tistega dela proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje, za katerega velja dodatni certifikat tipa, se lahko razvrstijo in odobrijo v skladu s poddelom D.

(b) Vsaka velika sprememba tistega dela proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje, za katerega velja dodatni certifikat tipa, se odobri kot poseben dodatni certifikat tipa v skladu s tem poddelom.

(c) Z odstopanjem od točke (b) se velika sprememba tistega dela proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje, za katerega velja dodatni certifikat tipa, ki ga predloži sam nosilec dodatnega certifikat tipa, odobri kot sprememba obstoječega dodatnega certifikata tipa.“;

(29) v točki 21.A.118A(a) se točka 2 nadomesti z naslednjim:

„2. implicitno zajete v sodelovanju z nosilcem certifikata tipa pod točko 21.A.115(b)(5)(ii);“;

(30) točka 21.A.120B(a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) najmanj en sklop sprememb podatkov o operativni ustreznosti, pripravljen v skladu z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, vsem znanim operatorjem spremenjenih zrakoplovov iz EU, preden organizacija za usposabljanje ali operator EU uporabi podatke o operativni ustreznosti, ter“;

(31) točka 21.A.121 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.121 **Področje uporabe**

(a) V tem poddelu je določen postopek za dokazovanje skladnosti z veljavnimi projektnimi podatki za proizvod, del, napravo, enoto za upravljanje in spremljanje ter komponento enote za upravljanje in spremljanje, ki so namenjeni proizvodnji brez odobritve proizvodne organizacije po poddelu G.

(b) V tem poddelu so določene obveznosti proizvajalca proizvoda, dela, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ter komponente enote za upravljanje in spremljanje, ki se proizvajajo po tem poddelu.“;

(32) točka 21.A.122 se spremeni:

(a) uvodni stavek se nadomesti z naslednjim:

„Vsaka fizična ali pravna oseba lahko zaprosi za prikaz skladnosti posameznih proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje po tem poddelu, če:“;

(b) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) ima ali je zaprosila za odobritev, ki obsega projekt tega proizvoda, dela, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ter komponente enote za upravljanje in spremljanje, ali“;

(33) točka 21.A.124 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.124 **Vloga**

(a) Vloge za soglasje za prikaz skladnosti posameznih proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje po tem poddelu se vložijo v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ.

(b) Taka vloga vsebuje:

1. po potrebi dokaze, ki kažejo, da:

(i) bi bila izdaja odobritve proizvodne organizacije po poddelu G neustrezna ali

(ii) je certifikacija ali odobritev za proizvod, del, napravo, sistem brezpilotnega zrakoplova, enoto za upravljanje in spremljanje ali komponento enote za upravljanje in spremljanje po tem poddelu potrebna za izdajo odobritve proizvodne organizacije po poddelu G;

2. povzetek informacij, zahtevanih v točki 21.A.125A(b).“;

(34) točka 21.A.125A se spremeni:

(a) uvodni stavek se nadomesti z naslednjim:

„Prosilec je upravičen, da mu pristojni organ izda izjavo o soglasju, s katero se strinja z dokazovanjem skladnosti posameznih proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ali komponent enot za upravljanje in spremljanje po tem poddelu, potem ko:“;

(b) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) je vzpostavil sistem kontrole proizvodnje, ki zagotavlja, da je vsak proizvod, del, naprava, enota za upravljanje in spremljanje ali komponenta enote za upravljanje in spremljanje v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;“;

(35) v točki 21.A.125C(a) se točka 3 nadomesti z naslednjim:

„3. proizvodna organizacija lahko pristojnemu organu predloži dokaze, da ohranja zadovoljivo kontrolo proizvodnje proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ali komponent enot za upravljanje in spremljanje v skladu z izjavo o soglasju;“;

(36) točka 21.A.126 se spremeni:

(a) točka 1 točke (a) se nadomesti z naslednjim:

„1. so vhodni materiali in nabavljeni deli ali proizvodi podizvajalcev taki, kot so določeni v veljavnih projektnih podatkih;“;

(b) točka 3 točke (a) se nadomesti z naslednjim:

„3. so postopki, proizvodne tehnike in metode montaže, ki vplivajo na kakovost in varnost končnega proizvoda, dela, naprave, sistema brezpilotnega zrakoplova, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje, izvedeni v skladu s specifikacijami, ki jih sprejme pristojni organ;“;

(c) točka 4 točke (a) se nadomesti z naslednjim:

„4. so bile spremembe projekta, vključno z nadomestnimi materiali, odobrene v skladu s to prilogo in je bil opravljen nadzor nad njimi pred vgradnjo v končni proizvod, del, napravo, sistem brezpilotnega zrakoplova, enoto za upravljanje in spremljanje ali komponento enote za upravljanje in spremljanje.“;

(d) točki 4 in 5 točke (b) se nadomestita z naslednjim:

„4. se zavrženi materiali in deli izločijo in označijo, tako da jih ni mogoče vgraditi v končni proizvod, del, napravo, enoto za upravljanje in spremljanje ali komponento enote za upravljanje in spremljanje;

5. se za materiale in dele, ki so zadržani zaradi odstopanj od projekta tipa ali proizvodnih specifikacij, ki pa naj bi jih vseeno vgradili v končni proizvod, del, napravo, enoto za upravljanje in spremljanje ali komponento enote za upravljanje in spremljanje, opravi odobren postopek preverjanja tehnične in proizvodne ustreznosti. Materiali in deli, za katere je bilo v tem postopku ugotovljeno, da so uporabni, se ustrezno označijo in se v primeru, da jih je treba predelati ali popraviti, ponovno pregledajo. Materiali ali deli, ki se v tem postopku zavržejo, se označijo in odvržejo za zagotovitev, da ne bodo vgrajeni v končni proizvod.“;

(37) točka 21.A.128 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.128 **Testi: motorji, propelerji ter enote za upravljanje in spremljanje**

Vsak proizvajalec motorjev, propelerjev ali enot za upravljanje in spremljanje, proizvedenih po tem poddelu, mora vsak motor, propeler s spremenljivim korakom ali enoto za upravljanje in spremljanje funkcionalno testirati, kot je določeno v dokumentaciji nosilca certifikata tipa, da ugotovi, ali pravilno deluje med vsemi operacijami, za katere ima certifikat tipa, da tako ugotovi ustrezno skladnost s točko 21.A.125A(a).“;

(38) točka 21.A.129 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.129 **Obveznosti proizvodne organizacije**

Vsak proizvajalec proizvoda, dela, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje, proizvedene po tem poddelu:

(a) pristojnemu organu zagotovi možnost inšpekcijskega pregleda za vsak proizvod, del, napravo, enoto za upravljanje in spremljanje ali komponento enote za upravljanje in spremljanje;

(b) ima na kraju proizvodnje tehnične podatke in načrte, potrebne za ugotavljanje, ali je proizvod, del, naprava, enota za upravljanje in spremljanje ali komponenta enote za upravljanje in spremljanje v skladu z veljavnimi projektnimi podatki;

(c) vzdržuje sistem kontrole proizvodnje, ki zagotavlja, da je vsak proizvod, del, naprava, enota za upravljanje in spremljanje ali komponenta enote za upravljanje in spremljanje v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje;

(d) zagotavlja pomoč nosilcu certifikata tipa, certifikata tipa z omejitvami ali odobritve projekta pri vseh dejavnostih za stalno plovnost, povezanih s proizvedenimi proizvodi, deli, napravami, enotami za upravljanje in spremljanje ali komponentami enot za upravljanje in spremljanje;

(e) izpolnjuje zahteve iz poddela A tega oddelka.“;

(39) točka 21.A.130 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.130 **Izjava o skladnosti**

(a) Vsak proizvajalec proizvoda, dela, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje, proizvedene po tem poddelu, izda izjavo o skladnosti, in sicer obrazec EASA 52 (glej Dodatek VIII) za celoten zrakoplov ali obrazec EASA 1 (glej Dodatek I) za druge proizvode, dele, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enot za upravljanje in spremljanje. To izjavo podpiše pooblaščena oseba na odgovornem položaju v proizvodni organizaciji.

(b) Izjava o skladnosti vključuje vse naslednje:

1. za vsak proizvod, del, napravo, enoto za upravljanje in spremljanje ali komponento enote za upravljanje in spremljanje izjavo, da je v skladu z odobrenimi projektnimi podatki in za varno delovanje;

2. za vsak zrakoplov izjavo, da so bili opravljeni pregledi zrakoplova na zemlji in v zraku v skladu s točko 21.A.127(a);

3. za vsak motor, propeler s spremenljivim korakom ali enoto za upravljanje in spremljanje izjavo, da je proizvajalec opravil končno testiranje delovanja motorja, propelerja s spremenljivim korakom ali enote za upravljanje in spremljanje v skladu s točko 21.A.128;

4. poleg tega v zvezi z zahtevami glede varstva okolja vključuje:

(i) izjavo, da je dokončan motor v skladu z veljavnimi zahtevami glede izpušnih emisij iz motorja na dan proizvodnje motorja, ter

(ii) izjavo, da je dokončano letalo na dan izdaje prvega spričevala o plovnosti v skladu z veljavnimi zahtevami glede emisij CO_2.

(c) Vsak proizvajalec proizvoda, dela, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje iz točke (a) pristojnemu organu v validacijo predloži trenutno izjavo o skladnosti v katerem koli od naslednjih primerov:

1. ob prvem prenosu lastništva proizvoda, dela, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje;

2. ob vlogi za prvo izdajo spričevala o plovnosti za zrakoplov;

3. ob vlogi za prvo izdajo dokumenta o plovnostni sprostitvi motorja, propelerja, dela, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ter komponente enote za upravljanje in spremljanje.

(d) Pristojni organ s sopodpisom validira izjavo o skladnosti, če po inšpekcijskem pregledu proizvoda, dela, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje meni, da so v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje.“;

(40) točka 21.A.131 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.131 **Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni:

(a) postopek za izdajo odobritve proizvodne organizacije za proizvodno organizacijo, ki dokazuje skladnost proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ali komponent enot za upravljanje in spremljanje z veljavnimi projektnimi podatki;

(b) pravice in obveznosti prosilca za take odobritve in njihovega nosilca.“;

(41) točka 21.A.139(d) se spremeni:

(a) točka 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. zagotovi, da so vsi proizvodi, deli, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enot za upravljanje in spremljanje, ki jih proizvedejo organizacija ali njeni partnerji ali ki jih nabavi pri zunanjih dobaviteljih ali priskrbi od podizvajalcev, v skladu z veljavnimi projektnimi podatki in v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje, ter tako omogoča uveljavljanje privilegijev iz točke 21.A.163;“;

(b) v točki 2 se točka (iii) nadomesti z naslednjim:

„(iii) preverjanje, da so vhodni proizvodi, deli, materiali, oprema, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enot za upravljanje in spremljanje, vključno z novimi ali rabljenimi elementi, ki jih dobavijo kupci proizvodov, taki, kot so določeni v veljavnih projektnih podatkih;“;

(42) točka 21.A.147 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.147 **Spremembe sistema upravljanja proizvodnje**

Po izdaji potrdila o odobritvi proizvodne organizacije pristojni organ pred uvedbo odobri vsako spremembo sistema upravljanja proizvodnje, ki je pomembna za dokazovanje skladnosti ali za plovnostne in okoljevarstvene značilnosti proizvoda, dela, naprave, sistema brezpilotnega zrakoplova, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje. Proizvodna organizacija pristojnemu organu predloži vlogo za odobritev, s katero dokazuje, da bo še naprej izpolnjevala zahteve iz te priloge.“;

(43) točka 21.A.151 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.151 **Pogoji odobritve**

V pogojih odobritve so opredeljeni obseg dela, proizvodi ali kategorije delov in naprav ali oboje ter enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enot za upravljanje in spremljanje ali oboje, v zvezi s katerimi ima nosilec pravico uveljavljati privilegije po točki 21.A.163.

Ti pogoji se izdajo kot del odobritve proizvodne organizacije.“;

(44) v točki 21.A.159(a) se točka 3 nadomesti z naslednjim:

„3. proizvodna organizacija lahko pristojnemu organu predloži dokaze, da ohranja zadovoljivo kontrolo proizvodnje proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ali komponent enot za upravljanje in spremljanje v skladu z odobritvijo;“;

(45) točka 21.A.163 se spremeni:

(a) točka (b) se nadomesti z naslednjim:

„(b) v primeru celotnega zrakoplova s certifikatom tipa in ob predložitvi izjave o skladnosti (obrazec EASA 52), izdane v skladu s točkama 21.A.174 in 21.A.204 te priloge ali v skladu s točkama 21L.A.143 (c) in 21.L.A163 Priloge Ib (del 21 Light), za zrakoplov in sistem brezpilotnega zrakoplova prejme spričevalo o plovnosti zrakoplova in spričevalo o hrupu brez dodatnega dokazovanja;“;

(b) točka (c) se nadomesti z naslednjim:

„(c) v primeru drugih proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ali komponent enot za upravljanje in spremljanje izda dovoljenja za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1) v skladu s poddelom G te priloge ali poddelom G Priloge Ib (del 21 Light) brez dodatnega dokazovanja;“;

(46) točka 21.A.165 se spremeni:

(a) točka (c) se spremeni:

(i) točka 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. ugotovi, da so drugi proizvodi, deli, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enot za upravljanje in spremljanje popolni in v skladu z odobrenimi projektnimi podatki ter v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje, preden izda obrazec EASA 1, da potrdi njihovo skladnost z odobrenimi projektnimi podatki ali projektnimi podatki iz izjave ter stanje, ki zagotavlja varno obratovanje;“

(ii) točka 4 se nadomesti z naslednjim:

„4. ugotovi, da so drugi proizvodi, deli, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enot za upravljanje in spremljanje v skladu z veljavnimi podatki, preden izda obrazec EASA 1 kot potrdilo o skladnosti;“;

(b) točka (d) se nadomesti z naslednjim:

„(d) zagotovi pomoč nosilcu certifikata tipa ali druge odobritve projekta ali fizični ali pravni osebi, ki je podala izjavo o skladnosti projekta v skladu s poddelom C oddelka A Priloge Ib (del 21 Light), pri vseh dejavnostih za stalno plovnost, povezanih s proizvedenimi proizvodi, deli, napravami, sistemi brezpilotnih zrakoplovov, enotami za upravljanje in spremljanje ali komponentami enot za upravljanje in spremljanje;“;

(47) v točki 21.A.174 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) Vloge za spričevalo o plovnosti ali spričevalo o plovnosti z omejitvami vključujejo:

1. vrsto spričevala o plovnosti, za katero je bila vložena vloga;

2. pri novih zrakoplovih:

(i) izjavo o skladnosti:

— izdano v skladu s točko 21.A.163(b) ali

— izdano v skladu s točko 21.A.130, ki jo validira pristojni organ, ali

— za uvožen zrakoplov izjavo o skladnosti, izdano v skladu s točko 21.A.163(b), ali za zrakoplov, uvožen v skladu s členom 9(2) te uredbe, izjavo, ki jo podpiše izvozni organ, da je zrakoplov v skladu s projektom, ki ga je odobrila agencija;

(ii) poročilo o masi in ravnotežju z razporedom nakladanja, če to zahtevajo veljavne certifikacijske specifikacije za določen zrakoplov, ter

(iii) priročnik za letenje, če ga za ta zrakoplov zahtevajo veljavne certifikacijske specifikacije;

3. pri rabljenih zrakoplovih s poreklom iz:

(i) države članice: certifikat pregleda plovnosti, izdan v skladu s Prilogo I (del M) ali Prilogo Vb (del ML) k Uredbi Komisije (EU) št. 1321/2014 (*) ali v skladu s Prilogo I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi (EU) 2024/1107;

(ii) države nečlanice:

— izjavo pristojnega organa države, v kateri je zrakoplov registriran ali je bil registriran, o statusu plovnosti zrakoplova v njegovem registru ob predaji,

— poročilo o masi in ravnotežju z razporedom nakladanja, če to zahtevajo veljavne certifikacijske specifikacije za določen zrakoplov,

— priročnik za letenje, če ga za določen zrakoplov zahtevajo plovnostne kode,

— preteklo evidenco, da se ugotovijo standardi proizvodnje, sprememb in vzdrževanja zrakoplova, vključno z vsemi omejitvami, povezanimi s spričevalom o plovnosti z omejitvami, izdanim v skladu s točko 21.B.327,

— priporočilo za izdajo spričevala o plovnosti ali spričevala o plovnosti z omejitvami in certifikat pregleda plovnosti po pregledu plovnosti v skladu s Prilogo I (del M) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 (*) ali certifikat pregleda plovnosti v skladu s Prilogo Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali Prilogo I (del ML-UAS) k Delegirani uredbi (EU) 2024/1107,

— datum izdaje prvega spričevala o plovnosti in, če veljajo standardi iz zvezka III Priloge 16 k Čikaški konvenciji, podatke o metrični vrednosti CO_2.

(*) Uredba Komisije (EU) št. 1321/2014 z dne 26. novembra 2014 o stalni plovnosti zrakoplovov in letalskih izdelkov, delov in naprav ter o potrjevanju organizacij in osebja, ki se ukvarjajo s temi nalogami (UL L 362, 17.12.2014, str. 1).“;

(48) v točki 21.A.179(a)(2) se točka (i) nadomesti z naslednjim:

„(i) ob predložitvi prejšnjega spričevala o plovnosti in veljavnega certifikata pregleda plovnosti, izdanega v skladu s Prilogo I (del M) ali Prilogo Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali Prilogo I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi (EU) 2024/1107;“;

(49) v točki 21.A.239 se točka (d) spremeni:

(a) točka 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. vzpostavi, izvaja in vzdržuje sistem za kontrolo in nadzor projektov ter sprememb in popravil projektov v zvezi s proizvodi, deli, napravami, sistemi brezpilotnih zrakoplovov, enotami za upravljanje in spremljanje ali komponentami enot za upravljanje in spremljanje, za katere veljajo pogoji odobritve; ta sistem:

(i) vključuje funkcijo za plovnost, odgovorno za zagotavljanje skladnosti projektov za proizvode, dele, naprave, sisteme brezpilotnih zrakoplovov, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enot za upravljanje in spremljanje ali sprememb in popravil projektov z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;

(ii) zagotovi, da projektivna organizacija ustrezno izvaja svoje odgovornosti v skladu s to prilogo in pogoji odobritve, izdanimi v skladu s točko 21.A.251;“;

(b) točka 3 se nadomesti z naslednjim:

„3. opredeli način, na katerega sistem upravljanja projektov utemeljuje sprejemljivost projektiranih delov, naprav ali komponent enot za upravljanje in spremljanje ali nalog, ki jih opravljajo partnerji ali podizvajalci po metodah, za katere veljajo zapisani postopki.“;

(50) točka 21.A.243 se spremeni:

(a) v točki (a) se prvi odstavek nadomesti z naslednjim:

„(a) Projektivna organizacija kot del sistema upravljanja projektov pripravi in agenciji predloži priročnik, ki neposredno ali z navzkrižnim sklicevanjem opisuje organizacijo, njene ustrezne politike, procese in postopke, vrsto projektiranja ter kategorije proizvodov, delov, naprav, sistemov brezpilotnih zrakoplovov, enot za upravljanje in spremljanje ali komponent enot za upravljanje in spremljanje, za katere ima projektivna organizacija odobritev, kot je navedeno v pogojih odobritve, izdanih v skladu s točko 21.A.251, in po potrebi vmesnike z njenimi partnerji ali podizvajalci ter nadzor nad njimi.“;

(b) točka (b) se nadomesti z naslednjim:

„(b) Če so katere koli dele, naprave ali komponente enote za upravljanje in spremljanje ali kakršne koli spremembe proizvodov, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje projektirale partnerske organizacije ali podizvajalci, vključuje priročnik izjavo o tem, kako lahko projektivna organizacija za vse dele, naprave ali komponente enot za upravljanje in spremljanje dokaže skladnost po točki 21.A.239(d)(2), in neposredno ali z navzkrižnim sklicevanjem vsebuje opise dejavnosti projektiranja in organizacije teh partnerskih organizacij ali podizvajalcev ter informacije o tem, kot je potrebno za pripravo izjave.“;

(51) v točki 21.A.245(e) se točka 1 nadomesti z naslednjim:

„1. v vseh tehničnih oddelkih zaposluje dovolj ljudi s primernimi izkušnjami in da so bili ti ustrezno pooblaščeni za izpolnjevanje njim dodeljenih obveznosti ter da so objekti, oprema in prostori ustrezni in omogočajo zaposlenim, da izpolnjujejo zahteve v zvezi s plovnostjo, podatki o operativni ustreznosti in varstvom okolja, kar zadeva proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enoto za upravljanje in spremljanje;“;

(52) točka 21.A.247 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.247 **Spremembe sistema upravljanja projektov**

Po izdaji odobritve projektivne organizacije agencija pred uvedbo odobri vsako spremembo sistema upravljanja projektov, ki je pomembna za dokazovanje skladnosti ali za plovnost, podatke o operativni ustreznosti in varstvo okolja v zvezi s proizvodom, delom, napravo, sistemom brezpilotnega zrakoplova, enoto za upravljanje in spremljanje ali komponento enote za upravljanje in spremljanje. Projektivna organizacija agenciji predloži vlogo za odobritev, s katero na podlagi predlaganih sprememb priročnika dokaže, da bo še naprej izpolnjevala zahteve iz te priloge.“;

(53) točka 21.A.251 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.251 **Pogoji odobritve**

V pogojih odobritve so opredeljene vrste projektiranja, kategorije proizvodov, delov, naprav, sistemov brezpilotnih zrakoplovov, enot za upravljanje in spremljanje ali komponent enot za upravljanje in spremljanje, za katere ima projektivna organizacija odobritev, ter funkcije in obveznosti, za katerih izvajanje ima organizacija odobritev v zvezi s plovnostjo, podatki o operativni ustreznosti in okoljskimi značilnostmi proizvodov, sistemov brezpilotnih zrakoplovov ali enot za upravljanje in spremljanje. Za odobritve projektivne organizacije, ki zajemajo dovoljenje za certifikacijo tipa ali dovoljenje po odredbi o evropskem tehničnem standardu (ETSO) za pomožne pogonske enote (PPE), pogoji odobritve dodatno vsebujejo seznam proizvodov, enot za upravljanje in spremljanje ali PPE. Navedeni pogoji se izdajo kot del odobritve projektivne organizacije.“;

(54) v točki 21.A.259(a) se točka 3 nadomesti z naslednjim:

„3. projektivna organizacija lahko agenciji predloži dokaze, da sistem upravljanja projektov v organizaciji ohranja zadovoljivo kontrolo in nadzor projektiranja proizvodov in enot za upravljanje in spremljanje ter njihovih popravil in sprememb v skladu z odobritvijo;“;

(55) v točki 21.A.263 se točka (c) spremeni:

(a) točka 5 se nadomesti z naslednjim:

„5. odobriti nekatere projekte velikih popravil na podlagi poddela M te priloge za proizvode ali pomožne pogonske enote (PPE);“;

(b) v točki 7 se točka (i) nadomesti z naslednjim:

„(i) nadzoruje konfiguracijo zrakoplova, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje ter“;

(56) v točki 21.A.265 se točka (c) nadomesti z naslednjim:

„(c) ugotovi, da je projekt proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje ali njihovih sprememb ali popravil skladen z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, tehničnimi specifikacijami v zvezi s podajanjem izjav, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja ter da nima nevarnih lastnosti;“;

(57) naslov poddela K oddelka A se nadomesti z naslednjim:

„**PODDEL K – DELI, NAPRAVE TER KOMPONENTE ENOT ZA UPRAVLJANJE IN SPREMLJANJE**“;

(58) točka 21.A.301 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.301 **Področje uporabe**

V tem poddelu so določeni postopki v zvezi z odobritvijo delov, naprav in komponent enot za upravljanje in spremljanje.“;

(59) točka 21.A.303 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.303 **Izpolnjevanje veljavnih zahtev**

Skladnost delov, naprav ter komponent enot za upravljanje in spremljanje, ki se vgrajujejo v proizvod ali enoto za upravljanje in spremljanje s certifikatom tipa, se dokazuje:

(a) skupaj s postopki za izdajo certifikatov tipa iz poddelov B, D ali E za proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enoto za upravljanje in spremljanje, v katero se vgrajuje, ali

(b) po potrebi po postopkih za dovoljenja ETSO iz poddela O ali

(c) pri standardnih delih v skladu z uradno priznanimi standardi.“;

(60) točka 21.A.305 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.305 **Odobritev delov, naprav ter komponent enot za upravljanje in spremljanje**

V vseh primerih, v katerih se odobritev dela, naprave ali komponente enote za upravljanje in spremljanje izrecno zahteva s pravom Unije ([1]) ali merili agencije iz člena 10 Uredbe (EU) št. 748/2012, je del, naprava ali komponenta enote za upravljanje in spremljanje v skladu z veljavnim ETSO ali specifikacijami, ki jih v posamičnem primeru agencija prizna kot enakovredne.“;

(61) vstavi se naslednja nova točka 21.A.308:

„21.A.308 **Ustreznost komponente za vgradnjo v enoto za upravljanje in spremljanje**

(a) Komponenta enote za upravljanje in spremljanje, ki je kritična za predvideno operacijo sistema brezpilotnega zrakoplova, kot je določil nosilec odobritve projekta v dogovoru z agencijo, je ustrezna za vgradnjo v enoto za upravljanje in spremljanje, če je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje, označena v skladu s poddelom Q in ji je priloženo dovoljenje za sprostitev v uporabo (obrazec EASA 1).

(b) Komponenta enote za upravljanje in spremljanje, ki se ne šteje za kritično za predvideno operacijo sistema brezpilotnega zrakoplova, kot je določil nosilec odobritve projekta v dogovoru z agencijo, je ustrezna za vgradnjo v enoto za upravljanje in spremljanje, če:

(1) je komponenta enote za upravljanje in spremljanje v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje, ter

(2) ima oseba, ki jo vgradi, dokument, ki ga je izdala oseba ali organizacija, ki je komponento enote za upravljanje in spremljanje proizvedla, ter v katerem so navedeni ime in oznaka komponente, skladnost komponente z njenimi projektnimi podatki ter datum izdaje.“;

(62) točka 21.A.431A se spremeni:

(a) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) V tem poddelu so določeni postopek za odobritev projekta popravila proizvoda, dela, naprave, enote za upravljanje in spremljanje ali komponente enote za upravljanje in spremljanje ter pravice in obveznosti prosilca za tako odobritev in njenega nosilca.“;

(b) točki (c) in (d) se nadomestita z naslednjim:

„(c) ‚Popravilo‘ pomeni odpravo poškodbe in/ali vrnitev v plovno stanje, potem ko proizvajalec proizvod, del, napravo, enoto za upravljanje in spremljanje ali komponento enote za upravljanje in spremljanje prvič sprosti v uporabo.

(d) Odprava poškodbe z zamenjavo delov, naprav ali komponent enote za upravljanje in spremljanje, ki ne zahteva projektiranja, se šteje za vzdrževanje in zato zanjo ni potrebna odobritev po tej prilogi.“;

([1]) [Seznam veljavnih aktov se vstavi kot opomba.]

(63) v točki 21.A.431B(a) se točka 1 nadomesti z naslednjim:

„1. v zvezi z:

(i) letali z največjo vzletno maso (MTOM) 5 700 kg ali manj;

(ii) rotoplani z MTOM 3 175 kg ali manj;

(iii) jadralnimi letali, jadralnimi letali s pogonom, baloni in zračnimi ladjami, kot so opredeljeni v ELA1 ali ELA2;

(iv) zrakoplovi z zmogljivostjo navpičnega vzletanja in pristajanja z MTOM 5 700 kg ali manj;“;

(64) v točki 21.A.432C(b) se točka 6 nadomesti z naslednjim:

„6. predlog za oceno smiselnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, v katerem sta obravnavana verjetnost neodkrite neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa in morebitni vpliv navedene neskladnosti na varnost proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje. Predlagana ocena upošteva najmanj elemente iz točk 1 do 4 točke 21.B.100(a). Vloga na podlagi navedene ocene vsebuje predlog za vključenost agencije v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti ter“;

(65) v točki 21.A.433(a) se točki 3 in 4 nadomestita z naslednjim:

„3. ko ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bili proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enota za upravljanje in spremljanje nevarni za uporabe, za katere se zahteva certifikacija;

4. če je prosilec navedel, da je podatke o certifikaciji predložil na podlagi dogovora z lastnikom podatkov o certifikaciji tipa v skladu s točko 21.A.432C(b)(7):

(i) če je nosilec navedel, da nima tehničnih pripomb na informacije, predložene na podlagi točke (a)(2) te točke, ter

(ii) če nosilec soglaša, da bo sodeloval z nosilcem odobritve projekta popravila, da se zagotovi izpolnjevanje vseh obveznosti v zvezi s stalno plovnostjo spremenjenega proizvoda, spremenjenega sistema brezpilotnega zrakoplova ali spremenjene enote za upravljanje in spremljanje z izpolnjevanjem točke 21.A.451.“;

(66) v točki 21.A.439 se uvodni stavek nadomesti z naslednjim:

„Deli, naprave ter komponente enot za upravljanje in spremljanje, ki se bodo uporabljali za popravila, morajo biti proizvedeni v skladu s podatki za proizvodnjo, ki temeljijo na vseh potrebnih projektnih podatkih, kot to določi nosilec odobritve projekta popravila:“;

(67) točka 21.A.441 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.441 **Vključitev popravil**

(a) Popravila se izvedejo v skladu s poddelom C Priloge I (del M) ali poddelom C Priloge Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali poddelom C Priloge I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi (EU) 2024/1107 ali jih izvede proizvodna organizacija, odobrena v skladu s poddelom G te priloge, v skladu s privilegijem iz točke 21.A.163 (d).

(b) Projektivna organizacija organizaciji, ki izvaja popravilo, predloži vsa potrebna navodila za vgradnjo.“;

(68) v točki 21.A.445(a) se uvodni stavek nadomesti z naslednjim:

„Kadar poškodovani proizvod, del, naprava, enota za upravljanje in spremljanje ali komponenta enote za upravljanje in spremljanje ostanejo nepopravljeni in niso zajeti v predhodno odobrene podatke, lahko posledice poškodbe za njihovo plovnost ovrednoti samo:“;

(69) točka 21.A.708 se spremeni:

(a) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) konfiguracije, za katere se zahteva dovoljenje za letenje, pri brezpilotnih zrakoplovih pa tudi konfiguracijo enote za upravljanje in spremljanje, ki se uporablja za upravljanje zrakoplova;“;

(b) točka (b) se spremeni:

(i) uvodni stavek se nadomesti z naslednjim:

„vse pogoje ali omejitve, ki so potrebni za varno obratovanje zrakoplova, vključno s:“;

(ii) doda se naslednja nova točka 7:

„7. pri brezpilotnih zrakoplovih, posebnimi ureditvami ter navodili za obratovanje in stalno plovnost sistema brezpilotnega zrakoplova ali enote za upravljanje in spremljanje;“;

(c) točka (d) se nadomesti z naslednjim:

„(d) metodo, ki se uporablja za nadzor konfiguracije zrakoplova, pri brezpilotnih zrakoplovih pa tudi konfiguracije enote za upravljanje in spremljanje, ki se uporablja za upravljanje zrakoplova, da bi ostala v okviru uveljavljenih pogojev.“;

(70) v točki 21.A.711 se odstavek (d) nadomesti z naslednjim:

„(d) Odobrena organizacija lahko izda dovoljenje za letenje (obrazec EASA 20b, glej Dodatek IV) v skladu s privilegijem, ki izhaja iz točke CAMO.A.125 Priloge Vc (del CAMO) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali točke CAO.A.095 Priloge Vd (del CAO) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali točke CAO.UAS.095 Priloge II (del CAO.UAS) k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2024/1107, kot je ustrezno, kadar so bili pogoji letenja iz točke 21.A.708 te priloge odobreni v skladu s točko 21.A.710 te priloge.“;

(71) naslov poddela Q se nadomesti z naslednjim:

„**PODDEL Q – IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV, DELOV, NAPRAV, ENOT ZA UPRAVLJANJE IN SPREMLJANJE TER KOMPONENT ENOT ZA UPRAVLJANJE IN SPREMLJANJE**“;

(72) točka 21.A.801 se spremeni:

(a) naslov se nadomesti z naslednjim:

„21.A.801 **Identifikacija proizvodov ter enot za upravljanje in spremljanje**“;

(b) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) Identifikacija proizvodov ter enot za upravljanje in spremljanje, proizvedenih v skladu s poddelom F ali G, vključuje naslednje informacije:

1. proizvajalčevo ime;

2. oznako proizvoda ter enote za upravljanje in spremljanje;

3. serijsko številko proizvajalca;

4. znak „EXEMPT“ za motorje, kadar je pristojni organ odobril izjemo od veljavnih zahtev glede varstva okolja;

5. kakršne koli druge informacije, ki jih agencija šteje za primerne.“;

(c) doda se naslednja nova točka (e):

„(e) Vsaka fizična ali pravna oseba, ki proizvede enoto za upravljanje in spremljanje po poddelu G ali poddelu F, jo označi s ploščico ali z vtisnjeno, gravirano, jedkano ali kako drugo odobreno ognjevarno oznako, ki vsebuje informacije iz točke (a), tako da so te dostopne in čitljive ter da ne bodo izbrisane ali odstranjene med normalnim obratovanjem ali izgubljene ali uničene v nesreči.“;

(73) točka 21.A.803 se spremeni:

(a) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) Nihče ne sme brez odobritve agencije odstraniti ali spremeniti identifikacijskih podatkov iz točke 21.A.801(a) ali jih namestiti na noben zrakoplov, motor, propeler, propelersko lopatico, glavo propelerja ali enoto za upravljanje in spremljanje ali identifikacijske podatke iz točke 21.A.807(a) namestiti na PPE.“;

(b) točki (c) in (d) se nadomestita z naslednjim:

„(c) Z odstopanjem od točk (a) in (b) lahko vsaka fizična ali pravna oseba, ki opravlja vzdrževalna dela na podlagi povezanih veljavnih predpisov, v skladu z metodami, tehnikami in praksami, ki jih določi agencija:

1. odstrani, spremeni ali namesti identifikacijske podatke iz točke 21.A.801(a) na kateri koli zrakoplov, motor, propeler, propelersko lopatico, glavo propelerja ali enoto za upravljanje in spremljanje ali identifikacijske podatke iz točke 21.A.807(a) namesti na PPE ali

2. odstrani identifikacijsko ploščico iz točke 21.A.801 ali točke 21.A.807 za PPE, če je to potrebno med vzdrževanjem.

(d) Nihče ne sme namestiti identifikacijske ploščice, ki je bila odstranjena v skladu s točko (c)(2), na noben zrakoplov, motor, propeler, propelersko lopatico, glavo propelerja ali enoto za upravljanje in spremljanje, razen na tiste, s katerih je bila odstranjena.“;

(74) točka 21.A.804 se nadomesti z naslednjim:

„21.A.804 **Identifikacija delov, naprav ter komponent enot za upravljanje in spremljanje**

(a) Vsak del ali naprava, ki je ustrezna za vgradnjo v proizvod s certifikatom tipa, ter vsaka komponenta enote za upravljanje in spremljanje, ki je ustrezna za vgradnjo v enoto za upravljanje in spremljanje, certificirano v skladu s to prilogo I, je trajno in čitljivo označena z:

1. imenom, blagovno znamko ali simbolom, ki opredeljuje proizvajalca, kot je opredeljen v veljavnih projektnih podatkih;

2. številko dela, kot je opredeljena v veljavnih projektnih podatkih,

3. črkami ‚EPA‘:

(i) za dele ali naprave, proizvedene v skladu z odobrenimi projektnimi podatki, ki ne pripadajo nosilcu certifikata tipa za zadevni proizvod, razen artiklov ETSO ter delov in naprav, zajetih v točki 21.A.307(b);

(ii) za komponente enote za upravljanje in spremljanje, proizvedene v skladu z odobrenimi projektnimi podatki, ki ne pripadajo nosilcu certifikata tipa za zadevno enoto za upravljanje in spremljanje ali nosilcu certifikata tipa za brezpilotni zrakoplov, če je enota za upravljanje in spremljanje certificirana kot del brezpilotnega zrakoplova, razen komponent ETSO enote za upravljanje in spremljanje in komponent enote za upravljanje in spremljanje, zajetih v točki 21.A.308(b).

(b) Z odstopanjem od točke (a), če se agencija strinja, da je del, naprava ali komponenta enote za upravljanje in spremljanje premajhna ali da je sicer ne bi bilo smiselno označiti s podatki, zahtevanimi v točki (a), se podatki, ki jih ni bilo mogoče označiti na samem delu, napravi ali komponenti enote za upravljanje in spremljanje, navedejo v odobrenem dokumentu o sprostitvi, priloženem delu, napravi ali komponenti enote za upravljanje in spremljanje ali njihovemu vsebniku.“;

(75) v točki 21.B.20 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) Agencija vzpostavi sistem za ustrezno analiziranje vseh prejetih informacij v zvezi z varnostjo ter ustreznim organom držav članic in Komisiji nemudoma zagotovi vse informacije, vključno s priporočili ali korektivnimi ukrepi, ki jih morajo sprejeti za pravočasen odziv na varnostno težavo, ki vključuje proizvode, dele, naprave, sisteme brezpilotnih zrakoplovov, enote za upravljanje in spremljanje, komponente enot za upravljanje in spremljanje, osebe ali organizacije, za katere se uporabljajo Uredba (EU) 2018/1139 ter njeni delegirani in izvedbeni akti.“;

(76) točka 21.B.70 se nadomesti z naslednjim:

„21.B.70 **Certifikacijske specifikacije**

Agencija v skladu s členom 76(3) Uredbe (EU) 2018/1139 izda certifikacijske specifikacije in druge podrobne specifikacije, vključno s certifikacijskimi specifikacijami za plovnost, podatke o operativni ustreznosti in varstvo okolja, ki jih lahko pristojni organi, organizacije in osebje uporabljajo za prikaz skladnosti proizvodov, delov, naprav, sistemov brezpilotnih zrakoplovov, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje z ustreznimi bistvenimi zahtevami iz prilog II, IV, V in IX k navedeni uredbi ter z zahtevami glede varstva okolja iz člena 9(2) in Priloge III k navedeni uredbi. Take specifikacije so dovolj podrobne in specifične, da lahko prosilci iz njih razberejo pogoje za izdajo, spremembo ali dopolnitev certifikatov.“;

(77) v točki 21.B.75 se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) Agencija za proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enoto za upravljanje in spremljanje določi posebne podrobne tehnične specifikacije, imenovane posebni pogoji, če zadevne certifikacijske specifikacije ne vsebujejo primernih ali ustreznih varnostnih standardov za proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enoto za upravljanje in spremljanje, ker:

1. ima proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enota za upravljanje in spremljanje nove ali neobičajne konstrukcijske značilnosti v zvezi s konstrukcijsko prakso, na kateri temeljijo veljavne certifikacijske specifikacije;

2. je nameravana raba proizvoda nekonvencionalna ali

3. iz obratovalnih izkušenj z drugimi podobnimi proizvodi, sistemi brezpilotnih zrakoplovov ali enotami za upravljanje in spremljanje ali proizvodi ali enotami za upravljanje in spremljanje, ki imajo podobne konstrukcijske značilnosti ali na novo opredeljene nevarnosti, izhaja, da bi lahko nastopile nevarne okoliščine.“;

(78) točka 21.B.80 se spremeni:

(a) uvodni stavek se nadomesti z naslednjim:

„Agencija določi osnovo za certifikacijo tipa in o njej uradno obvesti prosilca za certifikat tipa ali certifikat tipa z omejitvami. Osnovo za certifikacijo tipa sestavljajo:“;

(b) točka (a) se spremeni:

(i) uvodni stavek se nadomesti z naslednjim:

„certifikacijske specifikacije za plovnost, ki jih agencija določi za proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enoto za upravljanje in spremljanje, kot se uporabljajo na datum vložitve vloge za navedeni certifikat, in vsi posebni pogoji, ki jih agencija določi v skladu s točko 21.B.75(a), razen če:“;

(ii) v točki 3 se točka (i) nadomesti z naslednjim:

„(i) v primeru certifikata tipa dokazuje skladnost z bistvenimi zahtevami iz Priloge II in, kadar je ustrezno, Priloge IX k Uredbi (EU) 2018/1139 ali“;

(c) točka (b) se nadomesti z naslednjim:

„(b) Rezervirano.“;

(79) v točki 21.B.82 se točka (a) spremeni:

(a) točka 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. agencija sprejme ali določi alternativne načine za dokazovanje skladnosti z zadevnimi bistvenimi zahtevami iz prilog II, IV, V in IX k Uredbi (EU) 2018/1139;“;

(80) v točki 21.B.100(a) se uvodni stavek nadomesti z naslednjim:

„Agencija opredeli svojo vključenost v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, ki se nanašajo na vlogo za certifikat tipa, certifikat tipa z omejitvami, odobritev velike spremembe, dodatni certifikat tipa, odobritev projekta velikega popravila ali dovoljenje ETSO za pomožne pogonske enote. To stori na podlagi ocene smiselnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti programa certifikacije. V navedeni oceni se obravnavata:

— verjetnost neodkrite neskladnosti z osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti in zahtevami glede varstva okolja ter

— morebitni vpliv navedene neskladnosti na varnost proizvoda, sistema brezpilotnega zrakoplova ter enote za upravljanje in spremljanje ali varstvo okolja,

ter proučijo vsaj naslednji elementi:“;

(81) v točki 21.B.103 se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) Agencija izda certifikat tipa za zrakoplov, motor, propeler ali enoto za upravljanje in spremljanje oziroma certifikat tipa z omejitvami za zrakoplov, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

1. prosilec zagotovi skladnost s točko 21.A.21;

2. agencija na podlagi preverjanja dokazovanja skladnosti glede na svojo vključenost, določeno v skladu s točko 21.B.100, ne ugotovi nobene neskladnosti z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kadar je to ustrezno, v skladu s točko 21.B.82 in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;

3. ugotovljena ni nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bili proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enota za upravljanje in spremljanje nevarni za uporabo, za katero se zahteva certifikacija.“;

(82) točka 21.B.107 se spremeni:

(a) v točki (a) se točki 2 in 3 nadomestita z naslednjim:

„2. agencija na podlagi preverjanja dokazovanja skladnosti glede na stopnjo svoje vključenosti, določeno na podlagi točke 21.B.100(a) ali (b), ne ugotovi nobene neskladnosti z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kadar je to ustrezno, v skladu s točko 21.B.82 in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja ter

„3. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bili proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enota za upravljanje in spremljanje nevarni za uporabo, za katero se zahteva certifikacija.“;

(b) točka (b) se nadomesti z naslednjim:

„(b) V primeru spremembe, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, lahko agencija z odstopanjem od točk 1 in 2 točke (a) na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), odobri spremembo certifikata tipa za zrakoplov, še preden se dokaže skladnost z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, na katerega se bodo navedeni podatki dejansko uporabili.“;

(83) v točki 21.B.111 se točki (a) in (b) nadomestita z naslednjim:

„(a) Agencija izda dodatni certifikat tipa, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

1. prosilec zagotovi skladnost s točko 21.A.115(b);

2. agencija na podlagi preverjanja dokazovanja skladnosti glede na stopnjo vključenosti, določeno na podlagi točke 21.B.100(a), ne ugotovi nobene neskladnosti z veljavno osnovo za certifikacijo tipa, osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, kadar je to ustrezno, v skladu s točko 21.B.82 in veljavnimi zahtevami glede varstva okolja;

3. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bili proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enota za upravljanje in spremljanje nevarni za uporabo, za katero se zahteva certifikacija.

(b) V primeru dodatnega certifikata tipa, ki vpliva na podatke o operativni ustreznosti, lahko agencija z odstopanjem od točk 1 in 2 točke (a) na prošnjo prosilca, vključeno v izjavo iz točke 21.A.20(d), izda dodatni certifikat tipa, še preden se dokaže skladnost z veljavno osnovo za certifikacijo podatkov o operativni ustreznosti, če prosilec navedeno skladnost dokaže še pred datumom, na katerega se bodo navedeni podatki dejansko uporabili.“;

(84) v točki 21.B.320(b) se točka 5 nadomesti z naslednjim:

„5. inšpekcijski pregled zrakoplova, pri brezpilotnih zrakoplovih pa enote za upravljanje in spremljanje;“;

(85) točka 21.B.325 se nadomesti z naslednjim:

„21.B.325 **Izdaja spričeval o plovnosti**

(a) Pristojni organ države članice registracije nemudoma izda ali spremeni spričevalo o plovnosti (obrazec EASA 25, glej Dodatek VI), ko se prepriča, da so izpolnjene zahteve iz točke 21.B.326 in veljavne zahteve iz poddela H oddelka A te priloge.

(b) Pristojni organ države članice registracije nemudoma izda ali spremeni spričevalo o plovnosti z omejitvami (obrazec EASA 24, glej Dodatek V), ko se prepriča, da so izpolnjene zahteve iz točke 21.B.327 in veljavne zahteve iz poddela H oddelka A te priloge.

(c) Pristojni organ države članice registracije za nov zrakoplov in rabljen zrakoplov s poreklom iz države nečlanice poleg veljavnega spričevala o plovnosti iz točke (a) ali (b) izda tudi:

1. za zrakoplov, za katerega velja Priloga I (del M) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, izvoren certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15a, glej Dodatek II);

2. za nov zrakoplov, za katerega velja Priloga Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, izvoren certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15c, glej Dodatek II);

3. za rabljen zrakoplov s poreklom iz države nečlanice, za katerega velja Priloga Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014, izvoren certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15c, glej Dodatek II), če je pristojni organ opravil pregled plovnosti;

4. za nov brezpilotni zrakoplov, za katerega velja Priloga I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi (EU) 2024/1107, izvoren certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15d, glej Dodatek II);

5. za rabljen brezpilotni zrakoplov s poreklom iz države nečlanice, za katerega velja Priloga I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi (EU) 2024/1107, izvoren certifikat pregleda plovnosti (obrazec EASA 15d, glej Dodatek II), če je pristojni organ opravil pregled plovnosti.“;

(86) točka 21.B.326 se spremeni:

(a) v točki (a) se točka 2 nadomesti z naslednjim:

„2. kadar se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov ali sistem brezpilotnega zrakoplova, kot je ustrezno, v skladu z odobrenim projektom in v stanju, ki zagotavlja varno delovanje; to lahko vključuje inšpekcijske preglede pristojnega organa države članice registracije; ter“;

(b) točka (b) se spremeni:

(i) točka 1 se spremeni:

— točka (i) se nadomesti z naslednjim:

„(i) je zrakoplov ali sistem brezpilotnega zrakoplova, kot je ustrezno, v skladu s projektom tipa, odobrenim po certifikatu tipa in kakršnem koli dodatnem certifikatu tipa, odobreni spremembi ali popravilu v skladu s to prilogo, in“;

— točka (iii) se nadomesti z naslednjim:

„(iii) je bil pregled plovnosti opravljen v skladu z določbami poddela I Priloge I (del M) ali poddela I Priloge Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali poddela I Priloge I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi (EU) 2024/1107, kot je ustrezno;“;

(ii) točka 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. kadar se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov ali sistem brezpilotnega zrakoplova, kot je ustrezno, v skladu z odobrenim projektom in v stanju, ki zagotavlja varno delovanje; to lahko vključuje inšpekcijske preglede pristojnega organa države članice registracije; ter“;

(87) v točki 21.B.327 se točka (a) spremeni:

(a) v točki 1 se točka (ii) nadomesti z naslednjim:

„(ii) ko se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov ali sistem brezpilotnega zrakoplova, kot je ustrezno, v skladu s projektom, ki ga je agencija odobrila po certifikatu tipa z omejitvami ali v skladu s posebnimi plovnostnimi specifikacijami, in je varen za uporabo. To lahko vključuje inšpekcijske preglede pristojnega organa države članice registracije;“;

(b) točka 2 se spremeni:

(i) v točki (i) se točka (A) nadomesti z naslednjim:

„(A) je zrakoplov ali sistem brezpilotnega zrakoplova, kot je ustrezno, v skladu s projektom, ki ga je agencija odobrila po certifikatu tipa z omejitvami ali v skladu s posebnimi plovnostnimi specifikacijami in kakršnim koli dodatnim certifikatom tipa, spremembo ali popravilom, odobrenim v skladu s Prilogo I (del 21), ter“;

(ii) v točki (i) se točka (C) nadomesti z naslednjim:

„(C) je bil zrakoplov pregledan v skladu z določbami Priloge I (del M) ali Priloge Vb (del ML) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 ali Priloge I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi (EU) 2024/1107, kot je ustrezno;“;

(iii) točka (ii) se nadomesti z naslednjim:

„(ii) ko se pristojni organ države članice registracije prepriča, da je zrakoplov ali sistem brezpilotnega zrakoplova, kot je ustrezno, v skladu z odobrenim projektom in je varen za uporabo; to lahko vključuje inšpekcijske preglede pristojnega organa države članice registracije.“;

(88) v točki 21.B.432(b)(1) se točka (ii) nadomesti z naslednjim:

„(ii) revizijami proizvodov, sistemov brezpilotnih zrakoplovov in enot za upravljanje in spremljanje na ustreznem vzorcu projektiranja in certificiranja proizvodov, delov, naprav, sistemov brezpilotnih zrakoplovov, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje, ki spadajo na področje dela organizacije;“;

(89) naslov poddela K oddelka B se nadomesti z naslednjim:

„**PODDEL K – DELI, NAPRAVE TER KOMPONENTE ENOT ZA UPRAVLJANJE IN SPREMLJANJE**“;

(90) v točki 21.B.453(a) se točka 4 nadomesti z naslednjim:

„4. ni ugotovljena nobena značilnost ali lastnost, zaradi katere bi bil proizvod, sistem brezpilotnega zrakoplova ali enota za upravljanje in spremljanje nevaren za uporabo, za katero se zahteva certifikacija.“;

(91) v točki 21.B.520(b) se točka 4 nadomesti z naslednjim:

„4. inšpekcijski pregled zrakoplova, pri brezpilotnih zrakoplovih pa enote za upravljanje in spremljanje;“;

(92) naslov poddela Q oddelka B se nadomesti z naslednjim:

„**PODDEL Q – IDENTIFIKACIJA PROIZVODOV, DELOV, NAPRAV, ENOT ZA UPRAVLJANJE IN SPREMLJANJE TER KOMPONENT ENOT ZA UPRAVLJANJE IN SPREMLJANJE**“;

(93) seznam dodatkov (obrazcev EASA) se spremeni:

„Dodatek I – Obrazec EASA 1 Dovoljenje za sprostitev v uporabo

Dodatek II – Obrazci EASA 15a, 15c in 15d Certifikat pregleda plovnosti

Dodatek III – Obrazec EASA 20a Dovoljenje za letenje

Dodatek IV – Obrazec EASA 20b Dovoljenje za letenje (ki ga izdajo odobrene organizacije)

Dodatek V – Obrazec EASA 24 Spričevalo o plovnosti z omejitvami

Dodatek VI – Obrazec EASA 25 Spričevalo o plovnosti

Dodatek VII – Obrazec EASA 45 Spričevalo o hrupu

Dodatek VIII – Obrazec EASA 52 Izjava o skladnosti zrakoplova/sistema brezpilotnega zrakoplova

Dodatek IX – Obrazec EASA 53 Potrdilo o sprostitvi v uporabo

Dodatek X – Obrazec EASA 55 Potrdilo o odobritvi proizvodne organizacije

Dodatek XI – Obrazec EASA 65 Izjava o soglasju za proizvodnjo brez odobritve proizvodne organizacije

Dodatek XII – Kategorije testnih letov in s tem povezane kvalifikacije posadke za testne lete“;

(94) v Dodatku I Dovoljenje za sprostitev v uporabo – obrazec EASA 1 iz Priloge I (del 21) se navodila za uporabo obrazca EASA 1 spremenijo:

(a) uvodni stavek se nadomesti z naslednjim:

„Ta navodila se nanašajo samo na uporabo obrazca EASA 1 za namene proizvodnje. Opozoriti je treba na Dodatek II k Prilogi I (del M) k Uredbi (EU) št. 1321/2014 in Dodatek III k Prilogi I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi (EU) 2024/1107, ki zajemata uporabo obrazca EASA 1 za namene vzdrževanja.“;

(b) točka 1 NAMEN IN UPORABA se spremeni:

(i) točka 1.1 se nadomesti z naslednjim:

„1.1 Osnovni namen dovoljenja je podati izjavo o plovnosti novih letalskih motorjev, propelerjev, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje (v nadaljnjem besedilu: elementi).“;

(ii) točka 1.6 se nadomesti z naslednjim:

„1.6 Dovoljenje ni odobritev za vgradnjo elementa v določen zrakoplov, motor, propeler ali, v primeru komponent enot za upravljanje in spremljanje, v določeno enoto za upravljanje in spremljanje, temveč končnemu uporabniku pomaga opredeliti njegov status odobritve plovnosti.“;

(c) v točki 5 IZDAJATELJEVO IZPOLNJEVANJE DOVOLJENJA se rubrika 8 nadomesti z naslednjim:

„*Rubrika 8* **Številka dela**

Vpišite številko dela, kot je navedena na elementu ali listku/embalaži. Pri motorju, propelerju ali enoti za upravljanje in spremljanje se lahko uporabi oznaka tipa.“;

(95) Dodatek II se spremeni:

(a) naslov se nadomesti z naslednjim:

„„*Dodatek II*

Obrazci EASA 15a, 15c in 15d Certifikat pregleda plovnosti“;“

(b) doda se naslednji nov obrazec EASA 15d:

„**Certifikat pregleda plovnosti – obrazec EASA 15d**

„CERTIFIKAT PREGLEDA PLOVNOSTI (CPP)
(za brezpilotne zrakoplove, ki so v skladu z delom ML.UAS)
Sklic na CPP: .....
V skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta

[IME PRISTOJNEGA ORGANA]

potrjuje:
□ da je opravil pregled plovnosti v skladu s Prilogo I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2024/1107 na naslednjem brezpilotnem zrakoplovu:
[ali]
□ naslednjem novem brezpilotnem zrakoplovu:
Proizvajalec brezpilotnega zrakoplova: ..... Oznaka proizvajalca brezpilotnega zrakoplova: .....
Registracija brezpilotnega zrakoplova: ..... Serijska številka brezpilotnega zrakoplova: .....
(in da ta zrakoplov) v času pregleda velja za plovnega.
Datum izdaje: ..... Datum poteka veljavnosti: .....
Število ur letenja brezpilotnega zrakoplova na datum pregleda: .....
Podpis: ..... Št. dovoljenja (če je ustrezno): .....

[ALI]

[IME ODOBRENE ORGANIZACIJE, NASLOV IN SKLIC NA ODOBRITEV] (*)

potrjuje, da je opravila pregled plovnosti v skladu s Prilogo I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2024/1107 na naslednjem brezpilotnem zrakoplovu:

Proizvajalec brezpilotnega zrakoplova: ..... Oznaka proizvajalca brezpilotnega zrakoplova: .....
Registracija brezpilotnega zrakoplova: ..... Serijska številka brezpilotnega zrakoplova: .....
in da ta zrakoplov v času pregleda velja za plovnega.
Datum izdaje: ..... Datum poteka veljavnosti: .....
Število ur letenja brezpilotnega zrakoplova na datum pregleda: .....
Podpis: ..... Št. dovoljenja (če je ustrezno): .....

==========

Prvo podaljšanje: brezpilotni zrakoplov izpolnjuje pogoje iz točke ML.UAS.901(c) Priloge I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2024/1107.
Datum izdaje: ..... Datum poteka veljavnosti: .....
Število ur letenja brezpilotnega zrakoplova na datum izdaje: .....
Podpis: ..... Št. dovoljenja: .....
Ime odobrene organizacije: ..... Sklic na odobritev: .....

==========

Drugo podaljšanje: brezpilotni zrakoplov izpolnjuje pogoje iz točke ML.UAS.901(c) Priloge I (del ML.UAS) k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2024/1107.
Datum izdaje: ..... Datum poteka veljavnosti: .....
Število ur letenja brezpilotnega zrakoplova na datum izdaje: .....
Podpis: ..... Št. dovoljenja: .....
Ime odobrene organizacije: ..... Sklic na odobritev: .....

Obrazec EASA 15d – 1. izdaja
(*) Izdajatelj lahko obrazec prilagodi svojim potrebam tako, da črta ime, potrditveno izjavo, sklic na zadevni zrakoplov in podatke o izdaji, ki niso pomembni za njegovo uporabo.“;

(96) Dodatek III se nadomesti z naslednjim:

„„*Dodatek III*

Dovoljenje za letenje – obrazec EASA 20a

<table>
<tr><td>Logotip pristojnega organa</td><td colspan="2">DOVOLJENJE ZA LETENJE</td></tr>
<tr><td colspan="2">(*)</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">To dovoljenje za letenje je bilo izdano v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 in potrjuje, da zrakoplov zagotavlja varno letenje za namene in v spodaj navedenih pogojih, ter je veljavno v vseh državah članicah.

To dovoljenje za letenje je prav tako veljavno za lete v države nečlanice in znotraj njih, če se od pristojnih organov teh držav pridobi ločeno dovoljenje:</td><td>1. Državljanstvo in registrske oznake:</td></tr>
<tr><td colspan="2">2. Proizvajalec/tip zrakoplova:
[pri brezpilotnih zrakoplovih vnesite model in oznako enote za upravljanje in spremljanje]</td><td>3. Serijska št.:</td></tr>
<tr><td colspan="3">4. Dovoljenje za letenje zajema: [namen v skladu s točko 21.A.701(a)]</td></tr>
<tr><td colspan="3">5. Nosilec: [v primeru dovoljenja za letenje, izdanega za namene iz točke 21.A.701(a)(15), se to besedilo glasi: ‚registrirani lastnik‘]</td></tr>
<tr><td colspan="3">6. Pogoji/opombe:</td></tr>
<tr><td colspan="3">7. Obdobje veljavnosti:</td></tr>
<tr><td colspan="2">8. Kraj in datum izdaje:</td><td>9. Podpis predstavnika pristojnega organa:</td></tr>
<tr><td colspan="3">Obrazec EASA 20a – 2. izdaja
(*) Izpolni država registracije.“;“</td></tr>
</table>

(97) Dodatek IV se nadomesti z naslednjim:

„„*Dodatek IV*

Dovoljenje za letenje (ki ga izdajo odobrene organizacije) – obrazec EASA 20b

<table>
<tr><td>Država članica pristojnega organa, ki je izdal odobritev organizacije, v skladu s katero se izda dovoljenje za letenje, ali ‚EASA‘, kadar odobritev izda EASA.</td><td colspan="2">DOVOLJENJE ZA LETENJE</td></tr>
<tr><td colspan="2">Ime in naslov organizacije, ki izda dovoljenje za letenje.</td><td>(*)</td></tr>
<tr><td colspan="2">To dovoljenje za letenje je bilo izdano v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 in potrjuje, da zrakoplov zagotavlja varno letenje za namene in v spodaj navedenih pogojih, ter je veljavno v vseh državah članicah. To dovoljenje za letenje je prav tako veljavno za lete v države nečlanice in znotraj njih, če se od pristojnih organov teh držav pridobi ločeno dovoljenje.</td><td>1. Državljanstvo in registrske oznake:</td></tr>
<tr><td colspan="2">2. Proizvajalec/tip zrakoplova:
[pri brezpilotnih zrakoplovih vnesite model in oznako enote za upravljanje in spremljanje]</td><td>3. Serijska št.:</td></tr>
<tr><td colspan="3">4. Dovoljenje za letenje zajema: [namen v skladu s točko 21.A.701(a)]</td></tr>
<tr><td colspan="3">5. Nosilec: [organizacija, ki izda dovoljenje za letenje]</td></tr>
<tr><td colspan="3">6. Pogoji/opombe:</td></tr>
<tr><td colspan="3">7. Obdobje veljavnosti:</td></tr>
<tr><td colspan="2">8. Kraj in datum izdaje:</td><td>9. Podpis pooblaščene osebe:
Ime:
Referenčna št. odobritve:</td></tr>
<tr><td colspan="3">Obrazec EASA 20b – 2. izdaja
(*) (*) Izpolni nosilec odobritve organizacije.“;“</td></tr>
</table>

(98) Dodatek V se nadomesti z naslednjim:

„„*Dodatek V*

Spričevalo o plovnosti z omejitvami – obrazec EASA 24

Logotip pristojnega organa

SPRIČEVALO O PLOVNOSTI Z OMEJITVAMI

(*)	[Država članica registracije] [PRISTOJNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE]	(*)
1. Državljanstvo in registrske oznake	2. Proizvajalec in proizvajalčeva oznaka zrakoplova	3. Serijska številka zrakoplova
4. Kategorije		
5. To spričevalo o plovnosti z omejitvami je izdano v skladu s (**) [Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu z dne 7. decembra 1944] in [Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta] za zgoraj navedeni zrakoplov, ki se šteje za plovnega, če se vzdržuje in upravlja v skladu s prej navedenimi in ustreznimi obratovalnimi omejitvami. (**) Poleg zgoraj navedenega se uporabljajo še naslednje omejitve: (5) (8) [Zrakoplov se lahko uporablja v mednarodnem zračnem prometu ne glede na zgoraj navedene omejitve]. Opombe: [pri brezpilotnih zrakoplovih vnesite model in oznako enote za upravljanje in spremljanje]		
Datum izdaje:	Podpis:	
6. To spričevalo o plovnosti z omejitvami je veljavno, dokler ga pristojni organ države članice registracije ne prekliče. Temu spričevalu se priloži veljavni certifikat pregleda plovnosti.		
Obrazec EASA 24 – 3. izdaja (*) Izpolni država registracije. (**) Neustrezno črtati.		

To spričevalo o plovnosti z omejitvami je na krovu med vsemi leti.“;“

(99) Dodatek VI se nadomesti z naslednjim:

„„*Dodatek VI*

Spričevalo o plovnosti –obrazec EASA 25

Logotip pristojnega organa

SPRIČEVALO O PLOVNOSTI

(*)	[Država članica registracije] [PRISTOJNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE]	(*)
1. Državljanstvo in registrske oznake	2. Proizvajalec in proizvajalčeva oznaka zrakoplova	3. Serijska številka zrakoplova
4. Kategorije		
5. To spričevalo o plovnosti je izdano v skladu s Konvencijo o mednarodnem civilnem letalstvu z dne 7. decembra 1944 in Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta za zgoraj navedeni zrakoplov, ki se šteje za plovnega, če se vzdržuje in upravlja v skladu s prej navedenimi in ustreznimi obratovalnimi omejitvami. Omejitve/opombe: 7. [pri brezpilotnih zrakoplovih vnesite model in oznako enote za upravljanje in spremljanje] Datum izdaje: Podpis:		
6. To spričevalo o plovnosti je veljavno, dokler ga pristojni organ države članice registracije ne prekliče. Temu spričevalu se priloži veljavni certifikat pregleda plovnosti.		
Obrazec EASA 25 – 3. izdaja (*) Izpolni država registracije.		

To spričevalo o plovnosti je na krovu med vsemi leti.“;“

(100) Dodatek VIII se spremeni:

(a) naslov se nadomesti z naslednjim:

„Izjava o skladnosti zrakoplova/sistema brezpilotnega zrakoplova – obrazec EASA 52“;

(b) obrazec Izjava o skladnosti zrakoplova se nadomesti z naslednjim:

<table>
<tr><td colspan="4">„IZJAVA O SKLADNOSTI ZRAKOPLOVA/SISTEMA BREZPILOTNEGA ZRAKOPLOVA</td></tr>
<tr><td>1. Država proizvodnje</td><td colspan="2">2. [DRŽAVA ČLANICA] (*) Članica Evropske unije (**)</td><td>3. Referenčna številka izjave:</td></tr>
<tr><td colspan="4">4. Organizacija</td></tr>
<tr><td colspan="2">5. Tip zrakoplova</td><td colspan="2">6. Referenčna številka certifikata tipa:</td></tr>
<tr><td colspan="2">7. Registrska ali druga oznaka zrakoplova</td><td colspan="2">8. Identifikacijska številka proizvodne organizacije:</td></tr>
<tr><td colspan="4">9. Podrobnosti o motorju/propelerju/enoti za upravljanje in spremljanje (***)</td></tr>
<tr><td colspan="4">10. Spremembe in/ali servisni bilteni (***)</td></tr>
<tr><td colspan="4">11. Plovnostne zahteve</td></tr>
<tr><td colspan="4">12. Koncesije</td></tr>
<tr><td colspan="4">13. Izjeme, oprostitve ali odstopanja (***)</td></tr>
<tr><td colspan="4">14. Opombe</td></tr>
<tr><td colspan="4">15. Spričevalo o plovnosti</td></tr>
<tr><td colspan="4">16. Dodatne zahteve</td></tr>
<tr><td colspan="4">17. Izjava o skladnosti
Potrjuje se, da je ta zrakoplov/sistem brezpilotnega zrakoplova v celoti skladen s projektom s certifikatom-tipa in postavkami v rubrikah 9, 10, 11, 12 in 13.
Zrakoplov je v stanju, ki zagotavlja varno obratovanje.
Zrakoplov je zadovoljivo prestal testiranje med letom.</td></tr>
<tr><td>18. Podpis</td><td>19. Ime</td><td colspan="2">20. Datum (dd/mm/llll)</td></tr>
<tr><td colspan="4">21. Referenčna številka odobritve proizvodne organizacije</td></tr>
<tr><td colspan="4">Obrazec EASA 52 – 4. izdaja
(*) Ali agencija ‚EASA‘, če je ta agencija pristojni organ.
(**) Črtati za države nečlanice EU ali agencijo EASA.
(***) Neustrezno črtati.“;</td></tr>
</table>

(c) navodila za uporabo Izjave o skladnosti zrakoplova – obrazec EASA 52 se spremenijo:

(i) naslov se nadomesti z naslednjim:

„**Navodila za uporabo Izjave o skladnosti zrakoplova/sistema brezpilotnega zrakoplova – obrazec EASA 52**“;

(ii) točka 1 NAMEN IN PODROČJE UPORABE se nadomesti z naslednjim:

„1. NAMEN IN PODROČJE UPORABE

1.1 Uporaba izjave o skladnosti zrakoplova/sistema brezpilotnega zrakoplova, ki jo izda proizvodna organizacija v skladu z delom 21, oddelek A, poddel F, je opisana v točki 21.A.130 in v povezanih sprejemljivih načinih usklajevanja.

1.2 Namen izjave o skladnosti zrakoplova/sistema brezpilotnega zrakoplova (obrazec EASA 52), izdane v skladu z delom 21, oddelek A, poddel G, je omogočiti nosilcu ustreznega potrdila o odobritvi proizvodne organizacije, da pri pristojnem organu države članice registracije uveljavi pravico do pridobitve posameznega spričevala o plovnosti in na zahtevo tudi spričevala o hrupu.“;

(ii) točka 3.2 se nadomesti z naslednjim:

„3.2 Izjava o skladnosti se pristojnemu organu države članice registracije ne sme izdati, če projekt zrakoplova/sistema brezpilotnega zrakoplova, njegovi vgrajeni proizvodi ter pri sistemih brezpilotnih zrakoplovov enota za upravljanje in spremljanje niso odobreni.“;

(ii) točka 3.4 se nadomesti z naslednjim:

„3.4 Namen izjave o skladnosti ni vključiti tiste elemente opreme, za katere se lahko zahteva, da so vgrajeni, da bi bili izpolnjeni veljavni predpisi glede obratovanja. Vendar pa so lahko nekateri od teh posameznih elementov vključeni v rubriko 10 ali v odobreni projekt tipa. Operatorji so torej opozorjeni, da so sami odgovorni zagotoviti skladnost z veljavnimi operativnimi predpisi za svoje obratovanje.“;

(v) rubrika 9 se nadomesti z naslednjim:

„*Rubrika 9* Tip motorja in tipi propelerja v celoti, kot je določeno v ustreznem certifikatu tipa in z njim povezanem podatkovnem listu. Navesti je treba tudi njihovo identifikacijsko številko proizvodne organizacije in povezano lokacijo. Pri sistemih brezpilotnih zrakoplovov tip enote za upravljanje in spremljanje v celoti, kot je določen v ustreznem certifikatu tipa in z njim povezanem podatkovnem listu, ter njena identifikacijska številka proizvodne organizacije.“;

(vi) rubrika 11 se nadomesti z naslednjim:

„*Rubrika 11* Seznam vseh veljavnih plovnostnih zahtev (ali enakovrednih dokumentov) in izjava o skladnosti skupaj z opisom načina usklajevanja za zadevni posamezni zrakoplov/sistem brezpilotnega zrakoplova, vključno s proizvodi in vgrajenimi deli, napravami in opremo, pri sistemih brezpilotnih zrakoplovov pa vključno z enotami za upravljanje in spremljanje ter komponentami enot za upravljanje in spremljanje. Navesti je treba morebitne prihodnje roke za izpolnitev zahtev.“;

(vii) rubrika 17 se nadomesti z naslednjim:

Rubrika 17 „Izjava o skladnosti je veljavna, če so v celoti izpolnjene vse rubrike v obrazcu. Nosilec odobritve proizvodne organizacije mora v arhivu hraniti kopijo poročila o testnem letu, skupaj z vsemi zabeleženimi podrobnostmi o napakah in popravilih. Ustrezno certifikacijsko osebje in član posadke, na primer testni pilot ali inženir za testne lete, morajo podpisati poročilo kot zadovoljivo. Opravljeni testni leti so leti, opredeljeni na podlagi kontrole elementa upravljanja kakovosti v proizvodnem sistemu, kot je določeno v točki 21.A.139, zlasti točki (d)(2)(vi), da se zagotovita skladnost zrakoplova z veljavnimi projektnimi podatki in njegova varnost za obratovanje.

Nosilec potrdila o odobritvi proizvodne organizacije mora v arhivu hraniti seznam elementov, ki so bili predloženi (ali dani na voljo) za izpolnitev vidikov te izjave, ki se nanašajo na varno obratovanje zrakoplova.“;

(101) v Dodatku X se prvi obrazec (obrazec EASA 55a – 3. izdaja) nadomesti z naslednjim:

„[DRŽAVA ČLANICA] (*)
Članica Evropske unije (**)

POTRDILO O ODOBRITVI PROIZVODNE ORGANIZACIJE
Sklic: [KODA DRŽAVE ČLANICE].21G.XXXX (*)

V skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbo Komisije (EU) št. 748/2012, ki sta trenutno v veljavi, in ob upoštevanju spodaj navedenih pogojev [PRISTOJNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE] potrjuje, da je podjetje:

[IME IN NASLOV PODJETJA]

kot proizvodna organizacija v skladu z oddelkom A Priloge I (del 21) k Uredbi Komisije (EU) št. 748/2012 odobreno za proizvodnjo proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje, navedenih na priloženem seznamu odobritev, in za izdajo povezanih spričeval/certifikatov z uporabo zgoraj navedenih sklicev.

POGOJI:

1. Ta odobritev je omejena s priloženimi pogoji za odobritev.
2. Odobritev je v skladu s postopki, določenimi v predstavitvi odobrene proizvodne organizacije.
3. Ta odobritev je veljavna, dokler odobrena proizvodna organizacija izpolnjuje zahteve iz Priloge I (del 21) k Uredbi Komisije (EU) št. 748/2012.
4. Če so zgoraj navedeni pogoji izpolnjeni, je ta odobritev veljavna za nedoločen čas, razen če je bila predhodno umaknjena, nadomeščena, začasno ukinjena ali preklicana.

Datum prvotne izdaje: .....
Datum te revizije: .....
Št. revizije: .....
Podpis: .....
Za pristojni organ: [IDENTIFIKACIJA PRISTOJNEGA ORGANA (**)]

Obrazec EASA 55a – 4. izdaja
(*) Ali agencija ‚EASA', če je ta agencija pristojni organ.
(**) Ali agencija ‚EASA', če je ta agencija pristojni organ."

(102) Dodatek XI se nadomesti z naslednjim:

„„*Dodatek XI*

Izjava o soglasju za proizvodnjo brez odobritve proizvodne organizacije – obrazec EASA 65

Izjava o soglasju iz poddela F Priloge I (del 21)

[DRŽAVA ČLANICA]

Članica Evropske unije (*)

IZJAVA O SOGLASJU ZA PROIZVODNJO BREZ ODOBRITVE PROIZVODNE ORGANIZACIJE

[IME PROSILCA]
[TRGOVSKO IME (če se razlikuje od imena prosilca)]
[POPOLN POŠTNI NASLOV PROSILCA]
Datum (dan, mesec, leto)
Sklic: [KODA DRŽAVE ČLANICE (**)].21F.XXXX

Spoštovani gospod/Spoštovana gospa [ime prosilca],

vaš sistem kontrole proizvodnje je bil ovrednoten in ocenjen za skladnega z oddelkom A, poddela A in F, Priloge I (del 21) k Uredbi Komisije (EU) št. 748/2012.

Zato pod pogoji, določenimi spodaj, dovoljujemo, da se skladnost spodaj navedenih proizvodov, delov, naprav, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje dokazuje v skladu z oddelkom A, poddel F, Priloge I (del 21) k Uredbi Komisije (EU) št. 748/2012.

Št. enot Št. dela Serijska št.

ZRAKOPLOV

DELI

Za to izjavo o soglasju veljajo naslednji pogoji:

(1) Veljavna je, dokler [ime podjetja] izpolnjuje pogoje iz oddelka A, poddela A in F, Priloge I (del 21) k Uredbi Komisije (EU) št. 748/2012.
(2) Zahteva se skladnost s postopki, določenimi v priročniku podjetja [ime podjetja] referenčna številka/ datum izdaje .....
(3) Veljati preneha dne .....
(4) Izjavo o skladnosti, ki jo je izdalo podjetje [ime podjetja] na podlagi točke 21A.130 Uredbe Komisije (EU) št. 748/2012, potrdi organ, ki je izdal to izjavo o soglasju po postopku..... iz navedenega priročnika.
(5) [Ime podjetja] nemudoma uradno obvesti organ, ki je izdal to izjavo o soglasju, o vseh spremembah sistema kontrole proizvodnje, ki bi lahko vplivale na inšpekcijske preglede, skladnost ali plovnost proizvodov, delov, enot za upravljanje in spremljanje ter komponent enot za upravljanje in spremljanje, navedenih v tej izjavi o soglasju.

Za pristojni organ: [IDENTIFIKACIJA PRISTOJNEGA ORGANA (*) (**)
Datum in podpis

Obrazec EASA 65 – 4. izdaja
(*) Ali agencija ‚EASA', če je ta agencija pristojni organ.
(**) Črtati za države nečlanice EU.““

PRILOGA II

Priloga k Delegirani uredbi (EU) 2019/945 se spremeni:

(1) v DELU 2 Zahteve za sistem brezpilotnega zrakoplova razreda C1 se točka 15 nadomesti z naslednjim:

„(15) pilotu na daljavo zagotavlja jasno opozorilo, kadar baterija brezpilotnega zrakoplova ali njegove enote za upravljanje in spremljanje doseže nizko raven napolnjenosti, da ima pilot na daljavo dovolj časa za varen pristanek brezpilotnega letala;“;

(2) v DELU 3 Zahteve za sistem brezpilotnega zrakoplova razreda C2 se točka 17 nadomesti z naslednjim:

„(17) pilotu na daljavo zagotavlja jasno opozorilo, kadar baterija brezpilotnega zrakoplova ali njegove enote za upravljanje in spremljanje doseže nizko raven napolnjenosti, da ima pilot na daljavo dovolj časa za varen pristanek brezpilotnega letala;“;

(3) v DELU 4 Zahteve za sistem brezpilotnega zrakoplova razreda C3 se točka 13 nadomesti z naslednjim:

„(13) pilotu na daljavo zagotavlja jasno opozorilo, kadar baterija brezpilotnega zrakoplova ali njegove enote za upravljanje in spremljanje doseže nizko raven napolnjenosti, da ima pilot na daljavo dovolj časa za varen pristanek brezpilotnega letala;“.